tiæ, l. 1. *C. de jur. & fact. ignoran.* & l. *Regula, in princ*
ff. eod. Quippe quem arma magis, quam leges ſcire
oportet, ut l. *fin.* §. 1. *in fin. C. de jur. deliber*, non ta-
men excuſat clericum, ut notat gl. *in d.* §. 1. *in ver.*
Arma, Anchar. *hic nu.* 4. *in fin.* & Abb. *d. nu.* 5. *itidem*
in fin.
11 Quartò nota ibi, *exiguitate*. Canonico infirmo
reſpondendum eſſe de reditibus Eccleſiæ, quos
percipiebat dum ſanus eſſet, ſine ulla diminutio-
ne; & ſic debentur illi etiam victualia, ſeu diſtri-
butiones quotidianæ ſecundum Innocent. *in ver.*
Exiguitate, cum quo alii tranſeunt, hodie hoc eſt
expeditum in c. *unico, de Cler. non reſiden. lib. 6.*
Quod tamen declarat hic Jo. Andr. *num. 2. in ver.*
Aegritudo, ut vendicet ſibi locum; dummodo in-
firmitas ſit principalis cauſa non ſerviendi, & de-
prehendat infirmum in ſervitio Eccleſiæ. Secus ſi
deprehendat eum abſentem, quia tunc ſicut ante
ægritudinem non debebantur illi diſtributiones,
ita nec debentur, ſi in eo ſtatu morbus ſuperve-
niat, ut ſic caſus ſuperveniens ſecundum proxi-
mum ſtatum illius declarationem aſſumat, ar-
gum. c. *Majores, ad fin. infra de baptiſm.* remittit Jo.
Andr. ad ea, quæ adnotavit in c. *Ad audientiam, ſu-*
pra de cler. non reſiden. & ſequuntur *hic* Butr. *nu.* 5.
Cardin. *nu.* 6. *in 2. oppoſit.* Anchar. *eod. n.* 6. Imol.
nu. 2. Abb. *n.* 6. & Jo. de Anan. *n.* 1. & vide in ma-
teria quæ ſcripſi in c. *Licet, ſupra, de præben.* ubi egi
latiſſimè an, & quando Canonico ægrotanti de-
beantur in abſentia diſtributiones quotidianæ, à
nu. 136. *uſque ad n.* 151.
12 QUÆRO An Canonicus poſt adeptum cano-
nicatum utroq; lumine orbatus teneatur choro
intereſſe, ita ut alioquin non lucretur diſtributio-
nes quotidianas.
Tametſi Navarr. *in tract. de horis canonic. c.* 19.
concluſ. 8. nec authoritate, nec ratione ulla ſufful-
tus opinatus fuerit Canonicum cæcum diſtribu-
13 tiones non lucrari niſi divinis interſit. Verior ta-
men videtur contraria opinio, pro qua primò ir-
refragabiliter induco hanc decretalem: nam Ca-
nonicus hic Urbevetanus perſonaliter adivit Pa-
pam, ut probat littera ibi, *lator præſentium*: & ta-
men ægrotabat. Erat igitur talis ægritudo, quæ
non impediebat eum itinerare, & choro intereſſe,
ſed tantum impediebat pſallere, fortè quia ami-
ſerat officium linguæ, prout obſervant Jo. Andr. *n.*
1. *in ver. Laborem*, Talis, inquit, erat infirmitas,
quæ impediebat ſervire, ſed non itinerare, fortè
quia perdiderat loquelam, & Butr. *n.* 4. Card. *n.* 6.
in 1. oppoſit. Imol. *n.* 2. *verſ. Quando autem*, Abb. *nu.*
6. *verſ. Sed contra*, & Guido papa, *nu.* 2. & tamen
textus decidit huic Canonico reſpondendum eſſe
in abſentia de reditibus beneficii ſui abſque ulla
diminutione, ſicut reſpondebatur dum ſanus erat,
& ſic etiam de victualibus, & diſtributionibus
quotidianis, ut dictum eſt ſupra *in 4. notab.* Si igi-
tur diſtributiones hujuſmodi debentur Canonico
14 abſenti, qui propter impedimentum linguæ non
poteſt pſallere, qui tamen poteſt per ſe ipſum adi-
re Eccleſiam, & choro intereſſe: multò fortius
debentur cæco, qui nec poteſt pſallere, nec ad Ec-
cleſiam accedere ſine ope, & miniſterio alterius,
ut in cap. *penult.* ibi, cœcus lucem ignorat, & quo
greſſus porrigat, neſcit, 49. *diſt.* & c. *Cum ſit ars*,
ibi, ſi cæcus cæcum ducat, ambo in foveam dila-
buntur, *ſupra de ætat. & qualit.* In cæco enim con-
currunt duo impedimenta, quæ vincunt unum. c.
Cauſam quæ, de elect. c. 1. *de treug. & pac.* cùm ſimil.
& per Bald. *in conſ.* 188. incipien. *in ſubſtitutione,*
in princ. lib. 1. Unde decretalis ultima infra eod.
quæ loquitur de Archidiacono, qui propter para-
lyſim amiſit officium linguæ, fortius locum habet
in eo qui amiſit officium oculorum, ut ibi declarat
gloſ. 1. Hoſt. *in princ.* Jo. Andr. *in fin.* & alii com-
muniter.
15 Sed etſi cæcus poſſet per ſeipſum ad Eccleſiam
accedere, adhuc tamen non teneretur divinis in-
tereſſe. Quod ſic probo. Canonicorum obligatio
eſt pſallere in choro, Clem. 1. ibi, *fructum labio-*
rum ſuorum, & infra ibi, *devotè pſallatur*, *de celebr.*
Miſſar. S. Thom. *in 2. 2. q. 83. art. 12.* & ſtatuitur à
Concilio Tridentino in *c. 12. verſ. Omnes verò, ſeſſ.*
24. ibi, (Atque in choro ad pſallendum inſtituto
hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, di-
ſtinctè, devotèq; laudare.) & olim reſpondit S.
Congregatio ejuſdem Concilii interpres in Ca-
nonicis S. Petri de Urbe, articulo diligenter exa-
minato. Sed Canonicus cæcus non tenetur pſalle-
re, cum nec poſſit, niſi fortè integrè pſalterium
memoriter teneret. Ergo nec tenetur choro in-
16 tereſſe; quandoquidem obligatio pſallendi in
choro eſt unica, & individua, cum ſit facti, l. *Stipu-*
lationes non dividuntur, ff. de verbor. oblig. Doctores
17 in l. 4. §. *Cato ff. eod.* Ideoque qui non tenetur ad
totum, ad nihil tenetur, l. *Operas, ff. de oper. libert.*
& notat Iaſ. in d. l. *Stipulationes, n.* 28. & Eccleſiæ
18 præceptum obligans ad aliquid certo modo fa-
ciendum, non obligat ad quamlibet ejus partem
eo modo, quo fieri poteſt, faciendam; ſicut juſſus
Romam petere, ſi id implere non poſſit, non
tenetur dimidiam itineris partem conficere, ut
notatur in c. *Cum dilecti, ſupra de dolo, & contumac.*
19 Et qui adverſa valetudine, vel aliàs legitimè im-
peditus majorem horarum partem dicere non va-
let, ad partem ſuperſtitem, quam poteſt dicere,
non obligatur, ut pluribus probat Navarr. *in eod.*
tract. de Horis canonicis cap. 11. *nu.* 15. *& ſeqq.* Sic
20 etiam obſtrictus certa die jejunare, ſi ea die impe-
diatur, non tenetur in alia, ut notat Abb. in c. 1.
nu. 1. *infra, de obſervat. jejunior.* Et impeditus reci-
21 tare officium non tenetur alia die illud reaſſume-
re, ſecundum Innocen. quem cæteri ſequuntur in
c. 1. *infra de celebr. Miſſar.* & Silveſt. *in ver. Hora,*
ſub nu. 5. Ad idem optimus textus in l. *Libertas, ff.*
22 *de oper. libert.* ubi Ulpianus reſpondit, libertum,
qui poſt indictionem operarum valetudine impe-
ditur quominus operas præſtet, ad partem non
teneri, quia, inquit, neque ſolvi, neque deberi,
nec peti pro parte opera poteſt. Quod fuſiùs pro-
ſequuntur gl. & Doctores in l. *Si quando, ff. eod.*
Ergo ſimili modo cum Canonicus teneatur pſal-
lere in choro, ſi ob cæcitatem non poſſit pſallere,
utique non tenebitur choro intereſſe, quia hæc
obligatio, ut prædixi individua eſt, nec poteſt pro
parte adimpleri.
23 Præterea cæcus excuſatur à muneribus perſo-
nalibus, l. 1. *C. qui morbo ſe excuſ. lib.* 10. cap. *Li-*
cet, infra de Cenſib. ubi id notant Innoc. *in princ.*
Hoſtienſ. *nu.* 3. Jo. Andr. Collect. & Jo. de Anan.
omnes *nu.* 2. Henric. Boich. Butr. & Anchar. om-
nes, *num.* 1. Nec mirum quia corporis debilitas
eorum munerum excuſationem præſtat, quæ cor-
pore implenda ſunt, dicit textus in l. 2. § *Cor-*
nu, ff. de vacat. muner. totius autem corporis hu-
mani debilitas eſt oculos perdidiſſe, ut inquit Lu-

cas de Penna in d. l. 1. *n.* 4. Ergo ſimiliter excuſari
debet cœcus ab hoc perſonali munere intereſſendi
in choro divinis officiis, ut per Jo. Franciſc. Pavin.
in tract. de viſitat. n. 100. *q.* 10. *p.* 2.
24 His accedit quod qui ægritudine impeditur ho-
ras canonicas recitare, non tenetur illas audire, ut
tenent Innoc. & DD. communiter in c. 1. *infra de*
celebr. Miſſar. Petr. de Palude *in 4. diſt. 15. q. 5. col. 5.*
Summa Piſana *in ver. Hora, verſ. Utrum clericus.* Sil-
veſt. *in eod. ver. n. 5. verſ. qui ex infirmitate.* Tabien.
25 *ibidem n.* 19. Navarr. *de hor. Canon. cap.* 11. *n.* 6. Sed
cœcus non tenetur recitare, ut per Angel. *in ver.*
Hora, num. 9. verſ. Utrum non habens librum, vel carens
viſu. Sylveſt. *d. n. 5. verſ. Tertium*, & Tabien. *ubi ſupr.*
num. 20. Igitur nec audire. Quo fit ut nec teneatur
choro intereſſe, quia ſolutus eſt utroque munere,
& recitandi, & audiendi: neque enim exigitur in
choro canonicorum præſentia, ut augeant nume-
rum, ſed ut divinas laudes perſolvant, ut in d. Cle-
men. 1. *de celebr. Miſſar.* & in decreto Concilii Tri-
dent. *c. 12. verſ. Omnes verò, ſeſſ.* 24. & præſentia cœ-
ci reliquis Canonicis canentibus potius impedi-
26 mento, & perturbationi eſſe poſſet. Atque hinc
conſequitur ut in abſentia cœcus lucretur integrè
diſtributiones quotidianas tamquam morbo im-
peditus; juxta textum hic, & apertius in d. cap. *u-*
nico, ibi, *exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta, & ratio-*
nabilis neceſſitas excuſaverit, de Cler. non reſiden. lib. 6.
ubi id notant Archid. Jo. Andr. Gemin. & omnes,
Covarr. *lib. 3. var. reſol. cap.* 13. & ſæpius reſpondit
S. Congregatio Concilii. Atque hanc opinionem
in cœco videtur ſequutus, licet ſubobſcurè, Petr.
Rebuff. *conſ. 26. num.* 15. ubi conſuluit cœcitatem
non eſſe minus impedimentum, quàm aliàs infir-
mitates, & loquitur ad effectum d. c. un. quod ibi
allegat.
27 Poſtremò hæc ſententia videtur in dubio am-
plectenda tamquam æquior & benignior, quia
cœcus tamquam miſerabilis perſona eſt ſub pro-
tectione Eccleſiæ, c. *Defenſionis*, 87. *diſt.* d. c. *Licet*, &
ibi Innocent. Hoſtienſ. & alii *infra de Cenſib.* & ſa-
tis calamitate cæcitatis affligitur, nec debet am-
plius affligi, c. *Cùm percuſſio*, 7. *quæſt.* 1. Ideoque po-
tius eſt ei conſulendum, quàm aliquid auferen-
dum, ut de ipſo dicit gloſſa in d. c. *Licet, in ver. Mi-*
ſereri. Facit text. in l. 1. § *Caſum, ff. de poſtul.* & in l.
Cæcus, ff. de judic. Qua de re plura ſcripſi in c. *Signi-*
ficantibus, à n. 50. *ſupra de offic. deleg.* Et ita reſolu-
tum.
28 2. QUÆRO, Poſita deciſione S. Congregatio-
nis Concilii, qua declaratum fuit Canonicum ob
infirmitatem choro non inſervientem percipere
debere diſtributiones quotidianas, perinde ac ſi
inſerviret: an percipere etiam debeat portionem
earum diſtributionum, quæ à Canonicis abſque
legitimo impedimento à choro abſentibus amiſ-
ſa, præſentibus accreſceret.
Videtur reſpondendum debere percipere, ex
duobus fundamentis.
29 Primum eſt, quia cum infirmus quoad perci-
piendas diſtributiones quotidianas fictè, ac juris
interpretatione habeatur pro intereſſente, ut pa-
tet ex deciſione S. Congregationis, & probatur in
c. *unico, de Cleric. non reſident. lib. 6.* Abb. *hic in 2. no-*
tab. & num 7. Aufrer. *deciſ.* 268. Covarr. *variar. re-*
ſol. lib. 3. cap. 13. n. 8. Sicut portio deficientium per
jus accreſcendi verè intereſſentibus acquiritur,
gloſſ. in Clem. *Ut ii, in ver. Pars dimidia, de ætat. &*
qual. Covarr. *d. loco n.* 7. ita acquiri debet etiam in-
firmis, qui fictè, ſeu juris interpretatione ſunt in-
30 tereſſentes: nam lex loquens in caſu vero exten-
ditur ad fictum, & ficta præſentia veræ æquipara-
tur, adeo ut fictè præſens conſequi debeat ea, quæ
verè præſentibus tribuuntur, Jo. Andr. in c. *Cùm in*
tua num. 3. *& 4.* quem ibi, Gemin. & Franc. ſequun-
tur *de conſuet. lib. 6.* Cui opinioni etſi adverſetur
Archid. quoad jus optandi, quod eſt contra jus, &
in quo jus non facit æquiparationem inter veram
fictamque præſentiam: tamen quantum ad caſum
31 noſtrum attinet, etiam ſecundùm opinionem Ar-
chid. ficta præſentia ſufficit ad conſequendas di-
ſtributiones, quas verſamur in materia, in qua jus
ipſum æquiparat fictè præſentem, id eſt infirmum,
verè præſenti, ut in d. c. *un. de Cler. non reſiden. lib. 6.*
Et quia nos non verſamur in ſtatuto, quod eſt
contra jus, de quo loquitur Archid. ſed in lege, &
in jure communi, quod ex ſui natura cum loqui-
tur de caſu vero, extenditur ad fictum, Jaſ. poſt a-
lios in l. *Si is qui pro tempore, n.* 28. *ff. de uſucap.*
32 Alterum fundamentum eſt, quia in materia ju-
ris accreſcendi portio portioni accreſcit, non per-
ſonæ, l. *Cùm ex filio*, §. *fin. ff. de vulg. & pupill.* quia por-
tio eſt illa, quæ portionem ad ſe trahit, ut decla-
rat Ripa in l. *Re conjuncti, n.* 7. & ibi DD. *de leg.* 3.
Sicut ergo portio principalis diſtributionum de-
betur infirmo quamvis à choro abſenti, ita hæc,
quæ aſſumit naturam portionis, cui accreſcit. Ri-
pa poſt alios in d. l. *Re conjuncti, n.* 200. Gomez, qui
plures textus ad hoc citat *lib. 1. variar. reſol. cap.* 10
n. 16. verſ. Sed ulterius. Et ita S. Congregatio cenſuit
ut dixi in cap. *Licet, n.* 139. *ſupra de præben.*

DE CLERIC. ÆGROTAN.

Cap. De Rectoribus.

SUMMARIUM.

1 *Rectori Eccleſiæ leproſo dandus eſt coadjutor, qui ſuſtentandus eſt de facultatibus Eccleſiæ.*
2 *Leproſi à communione hominum ſeparari debent.*
3 *Eiſque interdici poteſt ingreſſus Eccleſiæ.*
4 *Leproſus ſive ſit Epiſcopus, ſive inferior, non removetur ex toto à prælatione, ſed datur illi coadjutor; ita ut habitus curæ ſit penes coadjutum, exercitium verò penes coadjutorem, & nn. ſeqq. uſque ad num. 8.*
5 *Rectores Eccleſiarum ex proprietate vocabuli, dicuntur inferiores curati.*
6 *Coadjutor dicitur habere curam animarum quoad exercitium, non autem quoad jus, & habitum curæ, & n. 34.*
7 *Leproſus privatur officio actualis adminiſtrationis, ſed dignitatem tenet, ſive officium, quod in jus reſonat, & n. 38.*
8 *Coadjutor vivere debet de Eccleſiæ proventibus, & inde recipere congruam portionem.*
9 *Congrua portio coadjutoribus, & Vicariis aſſignando ex præſcripto Concilii Tridentini an, & quando taxari debeat arbitrio Epiſcopi.*
10 *Et qualiter ad arbitrium ſit moderandum.*
11 *Appellatio à datione coadjutoris, & aſſignatione*

congruæ datur ad effectum devolutivum tantùm.

12 *Coadjutori, & coadjuto ſi reditus Eccleſiæ non ſufficiant, uter ſit præferendus, & nn. ſeqq.*

13 *Parochiani cogi poſſunt ad ſumptus coadjutori miniſtrandos, ſi alia ratio non ſuppetat.*

14 *Reditus Eccleſiæ an ſint in diſpoſitione Rectoris infirmi, an verò coadjutoris.*

15 *Habere curam animarum non dicitur qui non eſt Prælatus Eccleſiæ. & n. 17.*
Sed contra num. 34.

16 *Pœnitentiariæ Officialis luminibus orbatus an remanſerit privatus officio ex eo, quod major Pœnitentiarius aſſeruerit alium obtinuiſſe prædictum officium facto verbo cum Sanctiſſimo, & nn. ſeqq. uſque in fin.*

17 *Obtinere idem eſt quod habere.*

18 *Habere quis dicitur jure dominii.*
Declaratur, n. 34. & 38.

19 *Obtinere quis dicitur quando Canonicè poſſidet, & habet jus in re.*
Tamen verificatur etiam in detentatione, nu. 37, verſ. Et eò magis.

20 *Officium tunc dicitur Papa voluiſſe alteri tradere, & privare poſſeſſorem, quando in locum ejus alium ſubrogat.*
Declaratur, n. 39.

21 *Spoliato per ſupremum Principem non dantur remedia reſtitutoria.*

22 *Pœnitentiariæ officia ſunt perpetua, ſicut beneficia Eccleſiaſtica & nn. ſeq. uſque ad n. 32.*

23 *Confirmatio Apoſtolica dat jus perpetuum, & irrevocabile.*

24 *Pœnitentiariæ officia ordinem ſacrum habent annexum; & ideo regulantur ut beneficia Eccleſiaſtica, & n. 26.*

25 *Officiis manualibus ſacri Ordines non annectuntur.*

27 *Ordinari nemo poteſt ad titulum officii manualis.*

28 *Vacatio in manualibus non datur.*

29 *Officia quædam Pœnitentiariæ conferuntur prævio concurſu, qui in manualibus non ſervatur.*

30 *Pœnitentiariæ officiales abſentes pro ſervitio Sedis Apoſtolicæ, vel aliàs legitimè impediti percipiunt emolumenta, & officio inſerviunt per ſubſtitutum.*

31 *Officium manuale reſpectu illius, cui ad vitam fuit collatum, cenſetur perpetuum.*

32 *Privatio non præſumitur, niſi probetur.*

33 *Cæcus retinet magiſtratum, & officium prius obtentum, & n. 41.*

35 *Coadjutor nec titulum habet, nec poſſeſſionem, ſed nudum exercitium; titulus verò, & poſſeſſio remanet penes coadjutum.*

36 *Titulus radicatus in perſona unius non evellitur, licet alteri exercitium, & adminiſtratio concedatur.*

37 *Privatio tituli non inducitur ſine expreſſa derogatione juris quæſiti.*

38 *Verba ſunt improprianda ne jus tertio quæſitum tollatur.*

40 *Cardinali aſſerenti aliquid factum de mandato Papæ ut ſit credendum, tria debent concurrere, & nn. ſeqq.*

41 *Officialis perpetuus propter morbum incurabilem ab officio non removetur, ſed datur illi coadjutor.*

42 *Cardinalis etiam majoris Pœnitentiarii aſſertioni non ſtatur in præjudicium tertii.*

43 *Beneficium, vel officium minimè vacans Papa non intendit conferre.*

44 *Vacatio beneficii juſtificari debet de jure; & de facto; aliàs gratia, de cujus validitate agitur, eſt obreptitia.*

1 DE RECTORIBUS. Si Rector Eccleſiæ ſit leproſus, dandus eſt ei coadjutor, qui ſuſtentandus eſt de facultatibus Eccleſiæ. Hoc dicit. Communis diviſio. Secunda ibi, *Hoc volumus.*

2 Nota primò ibi, *Eccleſias ingredi.* Leproſos debere à communi hominum ſeparari, & hanc eſſe generalem conſuetudinem teſtatur hic Guidopapa *in 1. not.* Idque ob eam rationem, ne morbi contagione ſani inficiantur, c. *Reſecandæ, 24. q. 3.*

3 Propterea enim leproſo interdici poteſt ingreſſus Eccleſiæ, ut eſt hic argumentum optimum ſecundùm Abb. *in 2. not.* Hinc Pius V. *in Conſtitutione,* quæ incipit, *Decori, edita die 1. Februarii* 1570. permiſit Monialibus exire clauſuram ex cauſa magni incendii, lepræ, & epidimiæ.

4 Secundò nota ibi, *Dandus eſt coadjutor.* Rectorem Eccleſiæ leproſum non removeri ex toto à Prælatione, ſed dandum illi eſſe coadjutorem, ita ut habitus curæ ſit penes leproſum coadjutum, exercitium verò penes coadjutorem, & ita nihil eſt ſpeciale in leproſo, ut propter ſcandalum, & abominationem removeatur omnino ab adminiſtrationis officio, ut voluit gloſſ. in c. *Tua, in ver. Adminiſtrationis, infr. eod.* Idem enim eſt in lepra, quod in aliis infirmitatibus, ut ſcilicet nullo caſu ægroto viventi alius ſubſtituatur, niſi eo renunciante, ſecundùm opinionem Hugonis, & Laurentii, & quamvis alii aliter ſentiant, ut plenè per Hoſt. in d. c. *Tua, in ver. Miniſtrentur,* tamen hæc opinio verior, & communior eſt, ut ibi teſtatur Abb. *nu. 4.* Pro qua eſt textus apertus hic non cavillando litteram. Hic enim formatur quæſtio de leproſo; & tamen Pontifex jubet illi dari coadjutorem: ergo neceſſariò ſupponit propter morbum lepræ eum non deſinere eſſe Prælatum quoad jus, & habitum Curæ; alioquin ſi ex toto removeretur, impoſſibile eſſet, ut daretur illi coadjutor: quia non eſſet quem coadjuvaret, ut inquit Cardin. in c. *fin. n. 19 in 24. quæſt. ad fin. infra eod.* & tamen coadjutor diffinitur eſſe qui datur ut coadjuvet miniſtri, vel præſidentis officium, & dicitur coadjutor à coadjuvando, ſicut tutor à tuendo, ut l. 1. *ff. de tutel.* ſecundùm Jo. Andr. in d. c. *fin. n. 3. verſ. De primo. & n. 4.* Nec acceſſorium poteſt eſſe ſine principali, ut de coadjutore tradit Put. *deciſ. 226. n. 3. & 12. lib. 3.* Rota *deciſ. 410. n. 3. & ſeq. part. 4. Recent.* Expoſitio autem Tancredi, qui *ver. Coadjutor,* exponebat, id eſt ſucceſſor, infert vim litteræ.

Non obſtat quod hæc Decretalis ſit intelligenda de eo, qui non erat adeo infectus lepra, ut non poſſet eſſe in Collegio ſuo, ſecundùm Innoc. in d. c. *Tua, circa medium, verſ. Et reſpondetur,* quoniam hic intellectus divinat. Imo repugnat verbis textus quæ clarè loquuntur de totaliter infectis, ut patet ibi, lepræ macula uſque adeo infectis, quod altari ſervire non poſſint, nec ſine magno ſcandalo eorum, qui ſani ſunt, Eccleſias ingredi. Item non obſtat quod hic textus intelligi debeat in Epiſcopo, qui propter lepram ex toto non removetur, ſed datur illi coadjutor, cum ſpirituale conjugium, quod eſt proprio inter Epiſcopum, & Eccleſiam difficilius ſolvatur, cap. *Inter corporalia, de tranſlat. Epiſc.* Textus verò in d. cap. *Tua, infra eod.* procedat in inferioribus, qui in ſpeciali caſu lepræ prorſus removentur, prout diſtinxit ibi Hoſt. *in ver. Miniſtren-*

5 *tur,* & Archid. *in ſumma, n. 1. 7. quæſt. 1.* Imo enim hoc cap. expreſsè loquitur de Rectoribus Eccleſiarum, & curam animarum habentibus, quorum appellatione ex proprietate vocabuli veniunt inferiores Curati, c. *fin. de præben.* c. *Ex tranſmiſſa, de decim.* c. *Ad audientiam, il 1. de Eccleſ. ædific.* cum multis ſimil. Præterea hoc c. eſt pars c. *Ad aures, ſup. de reſcript.* & Lucius tertius reſpondet conſultationi Lincol. ſeu Vinton. Epiſcopi, aliàs Lingon. Archid. ut refert Ant. Auguſt. *in 1. collect. Decretal. tit. 2. c. 6. & in notis ad c. 3. tit. 6.* Ergo debet neceſſariò intelligi de Eccleſiarum Rectoribus, qui ſubjecti erant illi Epiſcopo, ſeu Archidiacono, non autem de Epiſcopis, quibus non dantur coadjutores, niſi à Sede Apoſtolica, ut c. *unic. infra eod. lib. 6* Meritò Jo. Andr. & communiter alii ſequentes tenent indiſtinctè primam opinionem Hugonis, etiam in Prælatis inferioribus, ut teſtatur Abb. in d. c. *Tua, n. 4. verſ. Sed Io. Andr.*

6 Demum non obſtat, quod coadjutor hic dicatur habere curam animarum, ex quo gloſſ. in ver. *Curam,* inferebat eum eſſe Prælatum: etenim hoc debet intelligi quoad exercitium tantùm, non autem quoad habitum ipſius curæ, qui remanet penes coadjutum, ut hic declarant Hoſt. Jo. Andr.

7 & communiter Doctores, ut plenius dicam infra *n. 34.* Et eod. modo intelligi debet tex. in d. c. *Tua, infra eod.* dum dicit leproſum removeri ab adminiſtrationis officio, quoniam, ut ait Laurentius, Sacerdos leproſus privatur officio actualis adminiſtrationis, ſed dignitatem tenet, ſive officium, quod in jus reſonat, puta quia illi præſtabitur obedientia in his, quæ utiliter mandabit, arg. c. *Ex parte, infr. eod.* & c. *Quia frater, 7. q. 1.*

8 Tertiò nota ibi, *de facultatibus Eccleſiæ,* coadjutorem vivere debere de Eccleſiæ proventibus, & inde recipere congruam portionē, ut hic eſt text. expreſſus, concordat c. *un. infr. eod. lib. 6* ibi, (Coadjutores hujuſmodi de proventibus Prælatorum, in quorum aſſumuntur auxilium, ſumptus recipiant moderatos:) & notat Abbas *hic in ult. not.* & communiter alii Jo. Andr. in c. *fin. n. 12. infra eod.* dicens (coadjutorem debere alimenta congrua, & moderata habere de bonis dignitatis, Eccleſiæ, vel officii, cujus Prælato, vel miniſtro datus eſt) Put. *deciſ. 226. n. 13. lib. 3.*

9 Porrò Coadjutoribus, quos Epiſcopi etiam tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegati, deputare poſſunt Rectoribus Parochialium Eccleſiarum illitteratis, & imperitis, itidem aſſignanda eſt pars fructuum pro ſufficienti victu, ex Decreto Concilii Trid. *c. 6. ſeſſ. 21.* Ac ſimiliter Parochi abſcedentes tenentur idoneum Vicarium relinquere cum debita mercedis aſſignatione, ut in c. 1. §. *Eadem omnino, ſeſſ. 23.* & in Parochialibus unitis ab Epiſcopo deputandi ſunt Vicarii cum tertiæ partis fructuum aut majori, vel minori arbitrio ipſorum Ordinariorum portione etiam ſuper certa re aſſignanda, ut in *c. 7. ſeſſ. 7.* licet hæc congrua Vicariis perpetuis aſſignanda ex Bulla Pii V. *Ad exequendum* non poſſit eſſe major ſcutorum centum, nec minor quinquaginta. Sed & Vicario in Parochialibus vacantibus deputando aſſignari debet congrua portio arbitrio Epiſcopi, ut in *c. 18. in princ. ſeſſ. 24.* Et ita cùm dubitatum fuerit quænā ſit congrua portio aſſignanda Vicario, qui ponitur in Parochialibus vacantibus: reſponſum eſt congruā eſſe portionem arbitrio Judicis. Ex his collige & congruam portionem coadjutoribus aſſignandam ex præſcripto hujus Decretalis taxandam eſſe arbitrio Ordinarii, cum & aliæ congruæ ſint arbi-

10 trariæ, excepta illa Vicarii perpetui, quæ tamen à quinquaginta uſque ad centum, & ipſa arbitraria eſt, qualiter autem arbitrium in hujuſmodi taxatione ſit moderandum, conjice ex infra ſcripta declaratione. An fructuum portio conſtituenda Parochialium Eccleſiarum vacaturarum Vicario curam exercenti quouſq; ad novam inſtitutionem deveniatur, referri debeat ad ſolam ipſius ſuſtentationem, quotam, aut ipſarum vacantium annuū valorem, vel ad ipſius Vicarii qualitatem: S. Congregatio cenſuit ad hæc omnia eſſe referendam.

11 Rurſus cenſuit à datione coadjutoris Vicario inſufficienti, & à congrua aſſignatione dari appellationem devolutivam tantùm, & de gravaminibus videndum in ſecundo judicio.

12 Sed hic occurrit quæſtio notabilis, & quotidiana, quid ſi reditus Eccleſiæ non ſufficiant coadjutori, & Prælato ægrotanti, quis eorum ſit præferendus.

Gloſſa finalis hic tenet ex proventibus Eccleſiæ prius eſſe providendum coadjutori, qui Eccleſiæ inſervit; & Rectori infirmo providebit Epiſcopus, allegat c. 1. & 2. 82. *diſt.* & cum gloſſ. concordant Tancred. & Goffred. *hic,* Archid. *in Summa in fin. 7. q. 1.* & Henric. Boich. in c. *fin. n. 10. infra eod.* jura tamen quæ gloſſa adducit, hoc non probant, ſecundùm Cardin. & Abb. *hic*, ſed tantum faciunt in argumentum, generaliter enim diſponunt, ut Epiſcopus pauperibus & infirmis, qui ſuis manibus laborare non poſſunt, victum, & veſtitum largiatur. Unde Vincentius dicit hanc gloſſam ſibi non placere, quia debilioribus in loco conſulitur, allegat c. *In nullo, 18. q. 2.* Et quamvis neq; hic textus ad rem pertineat, tamen cum opinione Vincentii, quam recitant ultimo loco, ſimpliciter hic tranſeunt Jo. Andr. *n. 3. in gloſſ. ult.* Butr. *n. 4.* & Anchar. *eod. num.* eamque expreſsè approbant Cardin. *nu. 2. & 3.* ſubdens ſe ita in facto conſuluiſſe, Abb. *num. 6.* Jo. de Anan. *n. 13.* quæ etiam mihi magis placet, & majori æquitate, ac ſolidioribus nititur fundamentis, quia ægrotus intelligitur Eccleſiæ deſervire, cap. 1. *ſupra eod.* Ergo illi prius ſubveniendum eſt de reditibus Eccleſiæ, quia qui altari ſervit, &c. cap. *Cùm ſecundum, ſupra de præben.* & cùm habeat titulum, & poſſeſſionem unà cum ſervitio, præferendus eſt coadjutori, qui nec titulum habet, nec poſſeſſionem, ſed nudum exercitium, ut dicam infra *num. 35.* Alioquin ſi ægroto ſubtraherentur ſtipendia, hoc exemplo deterriti, non invenirentur qui vellent Eccleſiæ militare, ut legitur in d. c. 1. & ita ex hoc videretur perturbari ſtatus Eccleſiaſticus nedum præſens, ſed etiam futurus, ut accuratè ibi obſervat Abb. in 2. *not. & hic num. 6. verſ. Et ad deciſionem.* Pro qua opinione multum etiam ſtringit quod coadjutor debet de reditibus Eccleſiæ congruam recipere portionem, ut hic dicitur, vel moderatos ſumptus, ut in cap. *un. infra eod. lib. 6.* Ergo proventus Eccleſiæ primo & principaliter ſunt in diſpoſitione Rectoris, & conſequenter illius neceſſitati prius

13 eſt providendum. Coadjutori autem, cum redi-

tus utrique non ſufficiant, providebit Epiſcopus,
vel Parochiani ſecundùm Cardin.& Abb. *locis ci-*
tatis. Et pro hoc ultimo vide bonam gloſſam in
c.*Omnis Chriſtianus,in ver. Vacuus,de conſecr. diſt* 1.
& quod leg.& notat.in cap. *Ad audientiam, il pri-*
mò,de Eccleſ.ædific.& in Conc.Trid. *cap.4.ſeſſ.*21.
ubi ſi reditus Eccleſiæ non ſufficiant pro Sacer-
dotibus Parochialium noviter erectarum, cogi
poteſt populus ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad
vitam dictorum Sacerdotum ſuſtentandam. Et in
coadjutore aliàs reſpondit S. Congregatio ejuſ-
dem Concilii interpres; nam cùm pro augendis
reditibus tenuiſſimæ Parochialis plus quàm mille
animas habentis, coadjutoris aſſumendi gratia
quæſitum eſſet, an poſſent compelli parochiani,
cùm alia ratio non ſuppeteret, S. Congregatio
cenſuit dandas eſſe litteras ad Archiepiſcopum
Theatinum,ut ageret cum univerſitate.

14 Quærit hic Abb.*num.5.verſ.Et ex hoc inſurgit*,in
cujus diſpoſitione ſint reditus Eccleſiæ,an ſcilicet
Prælati ægrotantis,an verò coadjutoris? Et di-
ſtinguit ſic:Aut infirmitas eſt talis ut impediat ad-
miniſtrationem in temporalibus & ſpiritualibus
pura dementia,ſeu furor: & tunc coadjutor ha-
beat adminiſtrationem in utriſque, & congruam
portionem tribuat ægroto,& aliam congruam ſi-
bi retineat;reliquos autem fructus convertat, ſeu
diſpenſet in utilitatem Eccleſiæ,ſicut tenetur bo-
nus Rector; & ita ſecundùm eam poteſt intelligi
cap.*Tua,infra eod.*Aut verò infirmitas impedit ad-
miniſtrationem in ſpiritualibus tantùm: & tunc
cum officium coadjutoris ſe non extendat ad tē-
poralia,Prælatus percipiat reditus omnes,& con-
gruam portionem aſſignet coadjutori.Sed contrà
hanc diſtinctionem facit textus in d.c.*un.infr.eod.*
*lib.*6.qui in ſpecie loquitur de Prælato dementi&
tamen præcipit ut coadjutor de reditibus Eccle-
ſiæ habeat tantùm ſumptus moderatos:ergo reli-
qui reditus ſine diminutione ſpectant ad Præla-
tum ægrotantem,cum illis nō appareat privatus;
quo argumento in caſu contrario utitur ipſemet
Abb.*hic n.5.verſic.Sed contra.* Ego puto inſpicien-
dam eſſe formam coadjutoriæ, an ſcilicet fuerit
datus coadjutor in ſpiritualibus,& temporalibus:
an verò in ſpiritualibus tantùm, & de variis ſpe-
ciebus coadjutoriæ vide Cardin.*conſ.*70.incip. *In*
Eccleſia Magdeburgenſi,in princ.

15 In gloſſa *in ver.Curam*,nota ver, *habeat*, ſonare
in jus,adeo ut ex eo,quod quis habeat curam ani-
marum, rectè inferri poſſit, ut ſit Titularis, &
Prælatus Eccleſiæ,ut apertè ſentit hæc gloſſa.

16 Ex hoc infero ad notabilem quæſtionem facti,
Cum N. Sacræ Pœnitentiariæ corrector deſiiſſet
officiū exercere ob ſupervenientis cœcitatis im-
pedimentum,fuit authoritate Apoſtolica deputa-
tus ad illud exercendum S. Rotæ Auditor cum
honoribus & oneribus dumtaxat.Sed poſtea & e-
molumenta fuerunt ei perſoluta: ac ſubinde ipſo
Auditore vita functo, idem officium uti vacans
per illius obitum,ſemel atq; iterum fuit aliis col-
latum,& ſic primus officialis non citatus, nec au-
ditus remanſit de facto ſpoliatus titulo, & emo-
lumentis officii: & cum propterea petiiſſet ſe re-
integrari,exadverſo fuerunt exhibitæ litteræ pa-
tentes Cardinalis Majoris Pœnitentiarii, in qui-
bus enunciatus, quod prædictus Rotæ Auditor e-
xercuit Correctoris officium primo cùm honori-
bus,& oneribus, & deinde facto verbo cum San-
ctiſſimo etiam cum emolumentis obtinuit. Qui-
bus verbis adverſarii contendebant conſtare pri-
mum officialem fuiſſe officio privatum à Summo
Pontifice, ac proindè reintegrationem petitam
non eſſe illi concedendam quæritur quid juris?

17 Contra Officialem inducitur hæc gloſſ. *in verb.*
Curam:nam verbum *obtinuit*,idem importat quod
verbum *habuit*,cap.*Dudum, il 2.circa fin.verſ. Sug-*
*geſſit enim,ſupra de elect.*cap.*Quia in tantùm*, juncto
cap.*Ad hæc*,cap.*De multa,& quaſi per tot. de præben.*
& notat Archid.in cap.*Si gratioſe,num.*1 *verſ Nam*
cùm non habeat, de reſcript. eod. lib.6. Dum autem
prædictus Rotæ Auditor obtinuit Correctoris of-
ficium, utique dicitur illud habuiſſe reſpectu ti-
tuli,non autem quoad nudum exercitium, & mi-
niſterium facti;ſicut coadjutor ex eo quod hic di-
catur habere curam animarum,arguit gloſſ.ut ip-
ſe,non autem coadjutus infirmus, ſit Prælatus Ec-
cleſiæ, & cum hac gloſſ. conſentiunt Tancred.
18 Goffred.& alii,quos retuli ſupra *num.*12. Et me-
ritò, quia habere quis dicitur jure dominii,l. *Hoc*
Senatus,& ibi gloſſ.*in ver.Habuit ff. de uſufruct.ear.*
*rerum quæ uſu conſum.*l.*Habere,ff.de ver.ſignif.*l.*Sti-*
19 *pulatio iſta*,§.*Habere,ff.de verb.obligat.*Et eod.modò
obtinere quis dicitur quando canonicè poſſidet,
& habet jus in re,c.*Quoddam in fin de præben. lib.6.*
cap *Quoniam,de conceſſ.præben.eod. lib.* Archid.*loco*
20 *citato*.Alber.*in Dictionario in ver.Obtinere*: & con-
ſequenter primus officialis remanſit officio pri-
vatus, quia tunc Papa dicitur voluiſſe alteri offi-
cium tradere,& privare poſſeſſorem, quando in
locum officialis poſſidentis alterum ſubrogat, ut
notat Angel.in l.*Quod ſi forte*,§.1.*num.4.ff. de ſolut.*
Socin.*conſ.4.ſuper quæſtione,numer.*23. *in fin. lib.3.*
21 Quo fit,ut idem officialis de ſpolio conqueri non
poſſit,quia ſpoliato per ſupremum principem non
dantur remedia reſtitutoria.Doctores in cap. *Ex*
*conqueſtione,de reſtit.ſpoliat.*Carol.Tapia, *de Conſtit.*
*Princip.*in l.*fin.cap.9.numer.*74. Mohed,*deciſ.4.de*
reſtit.ſpoliat. Et conferunt quæ de abſoluta pote-
ſtate Papæ in officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis
plenè adnotavi in c.*fin.à num.*25.*infra eod.*

22 Contrarium credo verum, & ad evidentiam
præmitto officia S. Pœnitentiariæ ex ſui natura
eſſe perpetua,ſicut Eccleſiaſtica beneficia, quod
conſtat ex infraſcriptis. Et primò, quia ex præ-
ſcripto Conſtitutionis Pii V. *In omnibus*, edita ſu-
per reformatione Pœnitentiariæ Apoſtolicæ,§.9.
*in Bullar.tom.2.pag.*281. Illius officiales deſignan-
tur à Majori Pœnitentiario, & à Summo Pontifice
23 confirmantur. Ex hujuſmodi autem confirma-
tione confertur electo jus perpetuum, & irrevo-
cabile,cap.2.& ibi Innocen. Hoſtienſ. & Joann.
Andr. omnes *in princ.de confir.util.vel inutil.* cap.
*Super his,de accuſat.*gloſſ.in cap.*Frater, in ver. Au-*
thoritate,17.*quæſt.*4.textus optimus in cap. *Si A-*
poſtolica,& ibi gloſſ.*in ver. Præferri. de præben. lib.6.*
& de officiali confirmato tradit Bald. *conſ.* 325.
Super primo puncto,circa finem, verſ. Aut eſt confirma-
tus,libro 5.Romanus *conſ.*46.*Vt clara, num* 4. *verſ.*
Secundum idem,& ante eos Cynus in l.*Cùm lex,ff.de*
legib.

24 Secundò, quia officia Pœnitentiariæ ex eadem
Pii V.Conſtitutione, §.10. Ordinem ſacrum ha-
bent annexum;ideoque in litteris patentibus pro-
viſionum apponi ſolet clauſula, (& quia dictum
officium juxta ordinationem noviſſimam ejuſdem
S.Pœnitentiariæ ſacrum Ordinem requirit, volu-
mus,

mus,ut infra ſex proximos menſes ſacris Ordini-
bus initiari tenearis.)Hæc autem annexio Ordi-
nis ſacri non fit officiis manualibus,ſed perpetuis
dumtaxat, Clem. *Vt ii,de ætat.& qualit.* Concil.
Trid.*c.4.ſeſſ.*22.& eſſet valdè abſonum,& contra
naturalem rationem,ut poſtea quàm officialis ſa-
cro Ordine eſt inſignitus,poſſet illico,& ſine ulla
cauſa ab officio amoveri,& remaneret obſtrictus
voto perpetuo continentiæ, & onere Divinum
officium quotidie recitandi,l. *Secundùm naturam,*
*ff.de regul.jur.*c.*Cùm ſecundum,de præben.cum ſimilib.*
26 Unde officia S.Pœnitentiariæ, & alia id genus,
ex eo,quod ſacrum Ordinem habeant annexum
regulari,ut beneficia Eccleſiaſtica, tradit in pun-
cto Sarnen.*in regul.de infirm.quæſt.*22.*verſ. Aut lo-*
quimur de officiis mixtis.

27 Tertiò,quia nonnunquam S.Pœnitentiariæ of-
ficiales ad titulum ſuorum officiorum fuerunt ſa-
cris Ordinibus initiati:quod apertè oſtendit titu-
li perpetuitatem,cùm ad titulum officii manualis
non liceat quemquam ordinare,reclamante Tri-
dent.Concilii decreto,*c.2.ſeſſ.*21. ut ſæpius Sacra
Congregatio reſpondit.

28 Quartò, quia prædicta officia vacant per obi-
tum, vel promotionem ad inſtar Clericatuum Ca-
meræ,Auditoratuum Rotæ, & aliorum conſimi-
lium officiorum ex ſui natura perpetuorum, ex
hoc autem quod hujuſmodi officia dentur uti va-
cantia,ſequitur ut dici non poſſint manualia, ut
cenſuit Rota coram Gregor.XV.*deciſ.*48.*n.*5.In
manualibus enim non datur vacatio. Seraph.*dec.*
13.*n.7.par.6.Recent.dec.*1095.*n.*2.Rot.poſt alios.

29 Quintò, quia ex præſcripto ejuſdem Conſtitu-
tionis in §.11.quædam Pœnitentiariæ officia, vi-
delicet Procuratorum, & ſcriptorum conferun-
tur prævio concurſu poſitis edictis. Hæc autem
forma in manualibus obſervari non conſuevit,
ſed ſolùm in perpetuis, ut in Cantoribus Capellæ
Pontificiæ, & in Parochialibus ex decreto Con-
cilii Trid.*c.*18.*ſeſſ.*24.

30 Ultimò,hoc idem conſtat apertiſſimè,quia of-
ficiales hujuſmodi abſentes pro ſervitio Sedis A-
poſtolicæ,item infirmi,vel aliàs legitimè impedi-
ti officiorum ſuorum titulos indifferenter reti-
nuerunt,ſibique emolumenta perceperunt, & of-
ficio inſervierunt per ſubſtitutum, nec unquam
auditum eſt, quod eorum aliquis fuerit amotus,
quantumcunque diuturnum fuerit impedimen-
tum.Et ità in individuo obſervatum in Sanctiſſi-
mo D. N. Innocentio X. olim S.Pœnitentiariæ
Conſultore Canoniſta, in bon. mem. Cardinali
Millino Regente, & in Cardinali Cennino Sigil-
latore,dùm apud Catholicam Majeſtatem Nuntii
Apoſtolici extitère,& nunc idem quoque caſu ac-
cidit in R. P. D. Roſpiglioſo itidem Sigillatore.
Quin etiam extat notabile exemplum Petri Bri-
ſonii ſcriptoris,qui quamvis eſſet ſenio confectus,
infirmus,& perpetuò inhabilis, tamen quoad vi-
xit,officium retinuit cum emolumentis, & illud
exercuit per ſubſtitutum, cui ſalarium fuit ſub-
miniſtratum à b.m. Cardinali Burgheſio majori
Pœnitentiario.Quæ quidem obſervantia innititur
præcitatæ Conſtitut.Pii V.in §. 12. qua decerni-
tur,ut legitimè impediti fructus, & emolumenta
percipiant,quamvis non ſint præſentes,& actu in-
ſerviant,ex quibus credimus officiorum hujuſmo-
di perpetuitatem in dubium revocari non poſſe.
Et nihilominus etiam ſi eſſent manualia,tamen
cùm officium Correctoris per litteras in forma
Brevis conceſſum fuerit prædicto Officiali ad ſui
vitam,reſpectu ipſius cenſetur perpetuum, ut de
officiis manualibus ſcripſit Abb. in cap. *Cùm inter*
R.in 3.not.de elect. & in c.*Ad noſtram,n.7.de confir.*
util.vel inutil.

23 Quibus præmiſſis dicendum videtur petitam
reintegrationem deberi prædicto Officiali ex Ju-
ſtitia;quia nunquam per ſententiam juris, vel ho-
minis fuit privatus officio ex ſui natura perpetuo,
ſibique ad vitam collato, & tamen privatio cum
ſit facti,probari debet ab allegante, l.1.C.*de pro-*
bat.& tradit Bald.in l. *Ex perſona,num.*14.C.*Eod.*
33 *tit.*Non per ſententiam juris, quia cœcus retinet
Magiſtratum,& officium prius obtentum, l. 1.§.
*Quamvis autem.ff.de poſtul.*l.*Cæcus*,& ibi gloſſ.Bart.
& DD *ff.de judic.*cap.*fin.*juncta gloſſ.1. commu-
niter approbata,& ibi dixi *numer.* 42. *infra eod.*
34 Nec per ſententiam hominis,quia ad hoc proban-
dum adducitur ſola enunciativa Majoris Pœni-
tentiarii, quod B. Rotæ Auditor habuerit prædi-
ctum officium, & per conſequens eo privatus re-
manſerit primus officialis. Sed hæc non eſt bona
conſequentia,quia verbum *habuit*,ſeu *obtinuit*, in-
telligi debet reſpectu exercitii,non autem reſpe-
ctu tituli ad quod inducitur in terminis hoc cap.
juncta communi expoſitione Doctorum,hic enim
cavetur,ut coadjutor dandus Rectori Eccleſiæ le-
proſo curam habeat animarum;& tamē illud ver.
habeat, non intelligitur reſpectu tituli,& habitus
curæ,qui remanet penes infirmum, ſed reſpectu
exercitii tantùm, prout rejecta expoſitione gloſ-
ſæ,firmant *hic* Hoſtien.*poſt princ.in ver. Animarum*,
Joan.Andr.*in ver.Curam habeat*,Butr.*num.*3. Car-
din.*num.*1.Anchar.*num.*3.Imol.*num.* 1.& 3. Abb.
35 *num.ult.*& Joan.de Anan.*num.*2.quorum authori-
tatibus innixi Domini de Rota,*deciſ.*410.*num.* 5.
*part.*4.*Recent.*decidunt coadjutorem nec jus, nec
titulum habere in beneficio, ſed tantùm exerci-
tium & adminiſtrationem;jus autem reſidere pe-
nes coadjutum: & ſubdunt gloſſam præallegatam
communiter reprobari,quinimo *num.* 3. tenent
coadjutorem non ſolùm non habere titulum, ſed
nec poſſeſſionem,cùm illam habeat coadjutus,nec
poſſeſſio poſſit eſſe penes plures in ſolidum,l. 3.§.
ex contrario,ff. de acquir. poſſeſſ. quod etiam firmat
Cott.*deciſ.*398.*in Miſcellan.*& Caputaq.*deciſ.*65.
in manuſcript. Rota in *Salmantina Coadjutoriæ* 25.
Iunii 1593.coram Penia, impreſſa apud Garz. *de*
36 *benef.part.4.cap.5.numer.*34. Habemus igitur hic
text. apertum, ſecundùm communem intelle-
ctum, quod quando quis dicitur habere ſeu obti-
nere officium ab alio obtentum, hoc non intelli-
gitur reſpectu tituli, ſed reſpectu exercitii tan-
tùm. Atque ita jus,& titulus radicatus in perſona
unius non evellitur, licet alteri dicti juris exer-
citium,& adminiſtratio concedatur,l. 3.*ff.pro ſoc.*
& in terminis Coadjutoris eſt text.in cap.*Grandi,*
ubi id notat Anchar.*num.5.verſ. Nam jus de ſuppl.*
relig.Prælator.libro 6.Abb.in cap. *Tua nos,num.*4.
*infra eod.*Et ratio eſt evidens, quia pœna in mate-
ria privativa ſine expreſſione aperta non induci-
tur, ut in auth.*de non eligen.ſecun. nuben.*§.*Cùm*
*igitur.verſ.Sin autem.*Caſſad.*deciſ.3.nu.3.verſ. Nam*
non reperitur expreſſum,de locat. & pœna privatio-
nis tituli,quæ graviſſima eſt, non inducitur ſi-
ne expreſſa derogatione Juris quæſiti, ut notat
Bald.in Auth.*ex teſtamento,num.*13. *cap.de ſecund.*
nupt.

nupt.& eò magis, quia verbum *obtinuit* plus ha-
bet facti, quàm verbum *habuit*. Nam obtinere ve-
rificatur etiam in ſola detentione, l. *Habere, ff. de*
ver.ſignif. Rot. *dec.8. de elect. in antiq.* Mohed. *dec.6.*
circa med. verſ. Obtinere, & per tot. de locat. Unde ſi
ver. *habuit*, quod plus habet Juris, refertur ad nu-
dum exercitium, ne titulus addicetur à coadjuto,
ut hic: longe magis idem dicendum de ver. *obti-*
nuit, & nihilominus quamvis hoc verbum ex pro-
pria ſignificatione intelligeretur etiam reſpectu
dominii, ut in contrariis; tamen verba ſunt etiam
impropriandа, ne jus tertiò quæſitum tollatur, ut
per Sarnen. *in reg. de jur. quæſit. non toll. q.1. nu.4.* &
propterea verba illa, *ab adminiſtrationis debet officio*
removeri, quæ habentur in c. *Tua, infra eod.* quam-
vis propriè ſint apta importare remotionem à ti-
tulo beneficii; tamen impropriantur, & intelli-
guntur reſpectu actualis exercitii tantùm, ne in-
feratur præjudicium Rectori coadjuto, prout in-
telligit Laurentius, & alii communiter, & tetigi
ſupra *n.7.* quod adeo verùm eſt, ut etiam ſi Papa
contuliſſet officium, ſeu beneficium, cum clauſula
non obſtante collatione alteri facta; tamen intellige-
retur de collatione invalida, ne læderetur jus ter-
tii, ut voluit originaliter Compoſtell. in C. *cauſam*
quæ, num.13. verſ. Et per eaſdem rationes, ſupra de re-
39 *ſcript.* Cujus opinio non habet contradictorem;
ut ibi teſtatur Felin. *n.19 & 25. in fin.* eamque ſe-
quuta eſt Rota coram Mohed. *dec.7. n.6. de reſtit.*
ſpoliat. ubi in terminis reſolvit collationem officii
Portæ Salariæ ab alio obtenti factam per Papam
cum clauſula *non obſtante collatione per Nos alteri fa-*
cta, non valere, & obſtare Regulam *de jure quæſi-*
to, & eam clauſulam eſſe intelligendam de colla-
tione invalida. Allegat Bart. idem tenentem in l.
Prædia, num.2. C. de locat. Prædior. lib.11. & Bald. in
Auth. *Hoc inter liberos, numer.3. verſ. De clauſula au-*
tem, C. de teſtam. & per hæc patet reſponſio ad ob-
jectum, quod Papa intelligatur officialem ab offi-
cio removere, quando in ejus locum alium ſub-
rogat: Hoc enim vendicat ſibi locum, quando
ſubrogatio fit plenariè, & reſpectu tituli, non au-
tem reſpectu adminiſtrationis, & exercitii ut ex
dictis conſtat.

40 Sed quatenus verb. *habuit*, ſeu *obtinuit*, impor-
taret collationem tituli, & per conſequens remo-
tionem primi officialis: tamen certum eſt Cardi-
nali aſſerenti aliquid factum de mandato Papæ,
ſtandum non eſſe, niſi hæc tria ſimul concurrant;
Primò, ſcilicet, ut Cardinalis aſſerat veriſimilia;
Secundò ut Papa ſit præſens, ad quem facilè poſſit
haberi recurſus. Tertiò, ut aſſertio non contineat
rem tertiò præjudicialem, prout hæc tria copu-
lativè ad conciliandas opiniones requirit Rota
deciſ.630 nu.2. par.4. recent. Hoc autem caſu tan-
tùm abeſt ut hæc tria requiſita ſimul concurrant,
ut potius deficiant omnino. Deficit enim primum
quia cùm non deceat honeſtatem ſuperioris ſine
manifeſta, & rationabili cauſa aliquem ſuis offi-
ciis, vel beneficiis ſpoliare, cap. *Conquerente, de*
reſt. ſpoliat. omnino inveriſimile eſt, ut Papa, qui
eſt fons Juſtitiæ, & non præſumitur velle contra
jus, cap. *Ex ore, de privileg.* voluerit officialem pri-
vare officio ex ſui natura perpetuo, eique ad vi-
tam per ipſummet Pontificem collato, ex ſola
cauſa cœcitatis in ipſo officio contractæ, contra
æquitatem naturalem, Cardin. *conſil.142. numer.2.*
contra inveteratam conſuetudinem Sac. Pœni-
tentiariæ, in qua, ut dixi ſupra *num.30.* Officiales
impediti ſemper retinuerunt officium cum emo-
lumentis, inſervientes per ſubſtitutum, cap. *Con-*
ſuetudinis, 11. diſt. cap. *Sub ſancta Romana, cum quin-*
41 *que ſeqq. 12. diſt.* Et contra omnia jura, quæ ubique
inculcant inhabilem ad officium exercendum
propter morbum incurabilem non eſſe ab officio
prius habito removendum, ſed tantummodo illi
dandum eſſe coadjutorem, ut hic, & in cap. *Ex par-*
te, ibi, *incurabili morbo, infra eodem*, & in cap. *un. §.*
Verum, ibi, *perpetuò impeditus.* & ibi gloſſ. *in ver. Per-*
petuò, Joan. Monach. Archid. Gemin. & omnes
eod. tit. lib.6. Vitalin. in Clem. *Cupientes, num.46. de*
pœnis, & in cœco tenet gloſſ. 1. Hoſt. *in princ.* Joan.
Andr. *numer.14.* & alii communiter in cap. *fin. in-*
fra eodem. Deficit etiam ſecundùm requiſitum fa-
cilitatis recurſus ad Papam, ſed hæc inſpectio cùm
pendeat ex multis circumſtantiis, quæ in facto
conſiſtunt, & nihil habent juris, in lectura conſul-
tò prætermittitur.

42 Demum deficit tertium quia cùm aſſeratur e-
nunciativam illam importare privationem offi-
cialis, negari non poteſt, quin contineat rem ter-
tiò maximè præjudicialem. Quod quidem præ-
judicium, data etiam veriſimilitudine, & facilita-
te recurſus, per ſe ſolum ſufficeret ad hoc ut aſſer-
tioni Cardinalis ſtandum non eſſet, ut originali-
ter ſcripſit Angel. *conſ.182. num.2. verſ. Finaliter*
credo, cui ſubſcribunt Anchar. in Clemen. 1. *num.*
3. de probat. latiſſimè Barbat. *de Cardinali Legato,*
quæſt.1. in 2. prælud. Abb. in cap. *Sicut nobis numer.5.*
poſt gloſſ. *ibi in ver. Alio modo, de ſent. excomm.* Aret.
in cap. *Cùm à nobis, num.15. verſ. Nam hoc dictum li-*
mito, de teſtib. Dec. in cap. *Cùm cauſam in fin. de offic.*
Delegat. & alii paſſim, & in aſſertione majoris Pœ-
nitentiarii tenuit Gozadin. *conſ.41. col. penult.*
Gabriel *concl.3. de probat. n.17.* & Maſcard. *in tract.*
de probat. concl.140. n.13.

43 Cùm igitur prædicta verba enunciativa nulla-
tenus probent privationem officialis, conſequens
eſt, ut proviſiones Apoſtolicæ poſtea ſubſequutæ
de officio Correctoris tanquam de vacante ſint
ſubreptitiæ, ac nullæ, cùm Papa non intendat
conferre officium minimè vacans ad notata in c.
Cum noſtris, & cap. *Nulla, de conceſſ. præben.* cap. *Dete-*
ſtanda, eod. tit. lib.6. & dixit Rota *deciſ.348. n.2. p.3.*
Recentior.

44 Nec relevat objectum, quod ad juſtificationem
ultimæ proviſionis ſufficiat, ut officium vacaret
de facto, licet non de jure, juxta *deciſ.* Bellam. *116*
numer.3. in fin. Rota *deciſ.8. de elect. in antiq.* & dict.
deciſ.348. ſub numer.1. verſ. Cumulabantur. Quo-
niam hic non agitur de juſtificatione gratiæ pro
executione litterarum Apoſtolicarum, quæ jam
executionem habuerunt, in quibus terminis lo-
quuntur deciſiones præallegatæ: Sed agitur de
validitate earumdem litterarum, in quibus cùm
narratum fuerit officium vacare, neceſſariò pro-
bari debet, & verificari quod tunc temporis illud
vacaret de jure, & de facto, aliàs gratia eſt mani-
feſtè obreptitia, ut per Oldrad. *conſ.108. Quoniam*
ex tempore, numer.2. verſ. Ex hoc facto. Joan. Monac.
in cap. *Si tibi abſenti, numer.12. de præben. lib.6.* Ge-
min. *conſ.86. In cauſa, numer.1.* ubi ait de hoc eſſe
caſum in d. cap. *Cum noſtris, de conceſſ. præben.* Put.
deciſ.30. n.4. & 5. lib.1. Ex quibus etiã conſequitur
ut idem officialis meritò poſſit cõqueri de ſpolio,
eique competant remedia reſtitutori, cùm non à
ſu-

ſupremo Principe, ſed ab inferiore fuerit de facto
ſpoliatus, C. *In litteris*, c. *Item cùm quis*, & c. *Ex con-*
queſtione de reſtit. ſpoliat. Rota *deciſ.15. eodem tit. in*
novis, cum multis ſimilibus.

Verùm ſi concederemus officialem privatum
fuiſſe per ipſummet Principem, idque ſufficien-
ter probari ex prædictis verbis enunciativis Ma-
joris Pœnitentiarii: tunc dicendum eſſet priva-
tionem ex cauſa cœcitatis non ſuſtineri, & caſ-
ſandum eſſe per Summum Pontificem ſucceſſo-
rem, ut tredecim fundamentis latiſſimè probavi
in c. *Conſultationibus, infra eod.*

Et ita obtentum, ut dixi in c. *Cæterum, in fin. ſu-*
prà de reſcript.

DE CLERIC. ÆGROTAN.

Cap. Ex parte.

SUMMARIUM.

1 *Coadjutor dandus eſt Epiſcopo, qui propter incurabilem morbum paſtorale officium exercere non poteſt.*

2 *Coadjutorum datio Epiſcopis, & ſuperioribus Prælatis eſt de cauſis majoribus, & pertinet ad ſolum Papam.*

3 *Prælatus inhabilis propter morbum perpetuum non poteſt compelli ad cedendum, & nn. ſeqq.*

4 *Coadjutor datur etiam invito.*

5 *Afflicto non eſt addenda afflictio, ſed potiùs illius miſeriæ miſerendum, & nn. ſeqq.*

6 *Afflictus in uno, in alio eſt relevandus.*

7 *Duplici damno quis affici non debet.*

8 *Beneficia Eccleſiaſtica debent eſſe perpetua.*

9 *Coadjutoris officium quando expiret.*

10 *Beneficium vacat per mortem coadjuti, tam naturalem, quàm civilem, & nn. ſeqq.*

11 *Uſufructuarii jus deperit corpore perempto.*

12 *Tutela finitur morte pupilli, ſeu naturali, ſeu civili.*

13 *Coadjutor unde dictus, & n.20.*

14 *Coadjutoria duplex.*

15 *Coadjutoria cum futura ſucceſſione quando expiret.*

16 *Coadjutori cum futura ſucceſſione acquiritur in beneficio jus ad rem, quod evenientе vacatione per obitum coadjuti efficitur jus plenum, nec eſt opus nova collatione.*

17 *Coadjutor datus Epiſcopo cum futura ſucceſſione an poſſit adminiſtrare ea, quæ ſunt juriſdictionis ſpiritualis, ſeu temporalis ipſo Epiſcopo contradicente, & nn. ſeqq. uſq. ad n.25.*

18 *Quid ſi datus ſit dementi, vel aliàs omnino inhabili.*

19 *Et quid ſi datus ſit impedito, vel non prorſus inhabili, & nn. ſeq.*

21 *Coadjutor quid ſit.*

22 *Coadjutus retinet in habitu poteſtatem, & juriſdictionem.*

23 *Potentia ad operationem reducitur.*

24 *Coadjutor an, & quando poſſit beneficia conferre.*

25 *Coadjutus alteri delegare non poteſt ea, quæ coadjutor vult, & poteſt per ſeipſum exercere.*

26 *Coadjutus non poteſt revocare quæ coadjutor geſſit in caſibus ſibi à jure, vel conſuetudine permiſſis.*

27 *Coadjutori conveniens habitatio eſt concedenda in ædibus Epiſcopalibus.*

28 *Coadjutor in conſueto tribunali Epiſcopi jus reddere debet.*

1 EX PARTE. Epiſcopo, qui propter incu-
rabilem morbum paſtorale officium exer-
cere non poteſt, dandus eſt coadjutor. Hoc
dicit, & ſunt duæ partes. In prima ponitur facti
narratio. In ſecunda proviſio, ibi, *Verum.*

2 Nota primò, ibi, *Cùm ſis Metropolitanus eorum.*
ſpectare ad Archiepiſcopum dare coadjutorem
Epiſcopo ſuffraganeo ægrotanti, ut hic notat Ber-
nardus. Sed hodie hoc reprobatur in c. *un. infr. eod.*
lib.6. ubi expreſſum eſt, dationem coadjutorum
Epiſcopis, & Superioribus Prælatis eſſe de cauſis
majoribus, & ad ſolum Papam pertinere. Nec ad-
verſatur hæc Decretalis, quin potius facit pro hac
parte; quia iſte Archiepiſcopus non dedit coad-
jutorem Epiſcopo comprovinciali authoritate
ordinaria, ſed tanquam Sedis Apoſtolicæ delega-
tus, ut patet ex littera ibi, *Mandamus.* Et obſervant
Card. *in 4. notab.* Abb. *num.3.* & Guidopap. *nu.2.*

3 Secundò nota ibi, *Incurabili morbo*, text. apertus
quod Prælatus inhabilis propter morbum perpe-
tuum, & incurabilem non poteſt compelli ad ce-
dendum officio ſuo, ſed tantummodò ad recipi-
4 endum coadjutorem, qui datur etiam invito, ut
hic, & in c. *De Rectoribus, ſupra eod.* & infra c. *prox.*
& arg. c. *Ad audientiam, il primo infrà de Eccleſ. ædif.*
Atque ita hic expreſsè reprobatur diſtinctio Ba-
ſiani, an morbus ſit curabilis, vel incurabilis, de
qua in c. *Tua*, in gloſſ. *penult. ſuprà eod.* Concordat
textus in d. c. *un. §. Verum*, ibi, *perpetuò impeditus,*
infr. eod. lib.6. & hic notant gloſſa *ultima in fin.* Ho-
ſtienſ. *in princ.* & *in fin.* Cardin. Anchar. Abb. & Jo.
de Anan. omnes *in 1. not.* & ſcripſi plenius in *cap.*
prox. num.40. infr. eod. Si verò morbus ſit curabi-
lis, & temporalis, nedum Prælatus non cogitur
cedere, quod fieri non debet etiamſi morbus ſit
perpetuus, ſed nec dandus eſt illi coadjutor, ut
eſt argum. hic ſecundùm Abb. *in 1. notab.* & firmat
Archid. *in ſumm. 7. q.1.* in gloſſ. Adde, & Henric.
Boich. infra *in c. ſeq. col.1. verſ. Idem Archid.* Quic-
quid contra incautè ſcripſerit Nicolaus Garz. *à*
de benef. par.4. c.5. n.4. Sed eo caſu ipſemet Præla-
tus poterit ſibi Vicarium temporalem conſtitue-
re, ut dixi in *cap. ſeq. num.12. & 13.*

5 Tertiò nota ibi, *Nec afflictio*, & ſigna rationem
cur ægrotus non ſit removendus à beneficio, vi-
delicet, quia non eſt addenda afflictio afflicto, ut
hic, & in c. *Cùm percuſſio, 7. q.1.* in c. *Indicas, 3. q.9.*
& in c. *Ad eius, 5. diſt.* Sed potius illius miſeriæ mi-
ſerendum, ut in littera, & in c. *Licet, infrà de cenſ.*
6 & in l. *Iure ſuccurſum, ff. de jure dot.* ubi dicitur, af-
flictum in uno relevandum eſſe in alio, ne detur
afflictio afflicto, & hic notant gloſſ. *in ver. afflictio,*
Hoſt. *n.1* & Butr. *in 2. notab.* Propenſior enim in
calamitoſos debet eſſe benignitas, niſi calamita-
7 te digni fuerint ut inquit Tull. *2. de offic.* Et cum
hac ratione coincidit alia, quam Hoſt. adducit
hic in princ. in ver. Poſſis, nempe quòd duplici da-
mno quis affici non debet, l. *Navis 5. Cùm autem,*
ff. ad legem Rhodi. de jact. ubi ſi jactus mercium fa-
ctus eſt, & alicujus merces remanſerunt deterio-
ratæ, is non tenetur conferre ne oneretur duplici
damno deteriorationis, & collationis, c. *Scripſit,*
c. *Qualiter*, & c. *Quamvis ſit triſte, 7. q.1.* Aliam ra-
tionem, & quidem valde notabilem adducit tex-
tus in c. 1, *ſupra eod.* qui eſt pars d. c. *Cùm percuſſio,*
videlicet exempli perniciem: nam alii qui vi-
dent Clericos ita inhumaniter tractari, ex hoc ar-
centur à Clericatu, & ſtatus Eccleſiæ turbatur.

Circa quod vide quod dixi infrà in *c. ſeq. num.* 49.
Aliam denique rationem affert *hic* gloſſ. *fin.* Hoſt:
n. 3 Joan. Andr. *num.* 5. & Cardin. *num.* 3. *in oppoſ.*
8 Quia ſcilicet beneficia Eccleſiaſtica debent eſſe
perpetua, c. *Præcepta*, 55. *diſt.* & arg. l. *Quæſitum, ff.*
de adopt. ibi, Nec enim moribus noſtris convenit
temporalem filium habere, l. *Hæreditas, ff. de hære-*
dibus inſtituen. ibi: (Hæreditas ad diem, vel ex die
non rectè datur, ſed vitio temporis ſublato, rema-
net inſtitutio.) l. *Actus legitimi, ff. de reg. jur.* ubi a-
ctus legitimi, veluti emancipatio, acceptilatio,
hæreditatis aditio, ſervi optio, datio tutoris in
totum vitiantur propter temporis, vel conditio-
nis adjectionem, l. *Libertas ff. de manumiſſ. teſtam.*
ubi libertas ad tempus dari non poteſt, & l. *pecu-*
lium, §. 2. *ff. de pecul.* ubi, qui ſemel de peculio egit,
rurſus aucto peculio, de reſiduo debiti agere po-
teſt.
9 QUÆRO quando expiret coadjutoris officiũ.
Reſpondeo expirare eo mortuo, cui datus eſt
coadjutor, ut firmat Jo. Andr. in cap. *prox. in* 8. *q.*
num. 10. *infra eod.* cum quo Butr. Anchar. Abb. &
10 alii tranſeunt, Put. *deciſ.* 226. *n.* 3. *lib.* 3. Ubi dicit
per obitum coadjuti beneficium vacare, cùm co-
adjutoria non duret niſi durante vita ipſius coad-
juti: & eſt expreſſum in c. *Grandi, in fin. de ſupplen.*
neglig. Prælat. lib. 6. & ibi Gemin. *numer* 7. Rota
deciſ. 456. *numer.* 5. *par.* 1. *Recent.* ubi ait coad-
jutoriam expirare cum omnibus ejus effectibus
11 mortuo coadjuto, Quemadmodum & jus uſus-
fructuarii deperit corpore perempto, l. 2. *ff. de uſu-*
fructu. Quod intelligunt Doctores etiam in morte
civili, ut quia renunciat, vel deponitur is, cui da-
tus eſt coadjutor; talis enim quoad Eccleſiam ha-
betur pro mortuo, c. *In apibus*, §. *Ecce in quibus*, 7. *q.* 1
& notatur in c. *Suſceptum*, in gloſſ. *penult. de re-*
12 *ſcript. lib.* 6. idque ad exemplum tutelæ, quæ ſimi-
liter finitur per mortem pupilli tam naturalem,
quam civilem, ut *inſtitut. quibus modis tut. finitur*,
§. 2. & 3. Quod etiam probat vocabuli etymolo-
gia, à qua validè ſumitur argumentum, ut c. *Cùm*
13 *ſecundum, ſuprà de Præb.* Dicitur enim coadjutor à
coadjuvando, ſicut tutor à tuendo, quaſi tuitor,
& defenſor, ut l. 1. *ff. de tutel.* Sicut æditui dicun-
tur qui ædes tuentur, ut ibi; Mortuo autem, vel
depoſito, aut renunciante coadjuto, non eſt ulte-
rius quem coadjuvet, itaque juriſdictionem tunc
exercebit Capitulum, vel is, ad quem ſpectat ſede
vacante, c. 3. & 4. *de ſupplen. neglig. Prælat. lib.* 6. c. 1.
de inſtit. eodem lib. c. *His quæ*, & c. *Cùm olim ſuprà de*
major. & obed. & c. *unic. eodem tit lib.* 6.
14 Obſervandum eſt tamen duplicem eſſe coad-
jutoriam: Alia enim eſt temporalis, & revocabi-
lis, cùm ſcilicet coadjutor ad normam juris da-
tur Prælato, qui propter morbum incurabilem,
vel ſenium factus eſt inhabilis ad Paſtorale offi-
cium exercendum, juxta textum hic, cum con-
cordantibus, de quibus ſuprà *in* 2. *notab.* & in hac
15 ſpecie vendicant ſibi locum, quæ ſuprà proximè
dicta ſunt. Alia eſt perpetua, & cum futura ſuc-
ceſſione, quæ ex ſtylo eſt adinventa, ut apud Caſ-
ſad. *deciſ.* 2. *n.* 2. *de reſtitut. ſpoliat.* cujus formam po-
nit Mandaſ. *reg.* 11. *q.* 6. Et coadjutoria hujus ſe-
cundæ ſpeciei quatenus reſpicit favorem coad-
juti, expirat eo mortuo ad exemplum coadjuto-
16 riæ temporalis, & revocabilis, Put. *in practic. deciſ.*
226. *n.* 3. *lib.* 3. Sed in quantum reſpicit favorem
coadjutoris per obitum coadjuti non expirat, ut
declarat idem Put, *deciſ.* 98, *lib.* 2. Per hujuſmodi
enim gratiam præventivam acquiritur coadju-
tori in beneficio jus ad rem, quod eveniente va-
catione per obitum coadjuti efficitur jus plenum,
adeò ut non requiratur pro coadjutore nova col-
latio, ſed abſque aliquo miniſterio gratia coad-
jutoriæ ex primo jure ſibi conceſſo effectum ſor-
tiatur, cùm Papa in iſtis coadjutoriis ex nunc pro-
ut ex tunc faciat collationem, ut reſolvit Rota in
Iraſonen. Coadjutoriæ, 8. *Novembris* 1599. coram
Penia, quæ habetur impreſſa apud Garziam *de*
beneficiis, par. 4. *cap.* 5. *num.* 128. *ſeu* 138. Nec be-
neficium poteſt alteri conferri, ut per Seraph. *de-*
ciſ. 1447, *n.* 4. An autem coadjutoria cum futura
ſucceſſione exorbitet à jure communi, & quibus
caſibus à Concilio Trid. ſit permiſſa, ſcripſi in c.
Accepimus, à num. . . uſq; ad num. . . . ſuprà de pact.
ubi plenè videas.
17 Quæſitum fuit, An perpetuus coadjutor datus
Epiſcopo cum futura ſucceſſione, & cum libera
poteſtate adminiſtrandi, &c. prout in Bulla co-
adjutoriæ, poſſit ſolus adminiſtrare quæ ſunt ju-
riſdictionis ſpiritualis, ſeu temporalis, ipſo Præ-
lato contradicente?
18 Videtur diſtinguendum, aut coadjutor datus
eſt Epiſcopo dementi, vel aliàs omninò inhabili,
ut in caſu c. *un.* §. *Si verò Epiſcopus, infra eod. lib.* 6. &
hoc caſu coadjutor poteſt ſolus adminiſtrare,
quia cùm non poſſit Prælatus præſtare rationa-
lem conſenſum, vel diſſenſum, §. *Furioſus, inſtit. de*
inutil. ſtipulat. coadjutor liberè exequitur, d. §.
19 *Si verò.* Aut coadjutor datus eſt impedito, vel a-
liàs non prorſus inhabili, ſed propter gravem in-
firmitatem paſtoralia munia per ſeipſum exerce-
re non valenti: & tunc non poteſt ſolus exequi,
& expedire ea, quibus Prælatus rationabiliter
contradicit.
20 Probatur primò ex vi nominis: nam ut for-
maliter arguit Franc. in d. c. *un. in fin.* dicitur co-
21 adjutor, quia coadjuvat: ergo non ſolus. Item ex
vi definitionis; nam coadjutor eſt qui ad hoc
datur ex cauſa juris, vel judicis auctoritate, ut
coadjuvet miniſtri, vel præſidentis officium, pro-
ut diffinit Joan. Andr. in c. *proxim. num.* 3. *verſ. De*
primo dic, infrà eod. quem ibi ſequuntur Butr, Car-
din. Anchar. Abb. & omnes in 1. *quæſt.*
22 Secundò, Prælatus, cui datus eſt coadjutor, re-
tinet in habitu poteſtatem, & juriſdictionem, ut
patet ex littera hujus Decretalis ibi, *Coadjutorem*
aſſocies, & arg: c. 1, *ſuprà de ordinat. ab Epiſcop. qui*
23 *renunc. Epiſcop.* At fruſtra retineret, ſi cauſa ſau-
dente illius uſum non haberet, adnot. in c. *Ex te-*
nore, & c. *Licèt, ſuprà de foro competente.* Quibus in
locis patet juriſdictionem in laicos, quam Eccle-
ſia habet in habitu, reduci in certis caſibus ad a-
ctum, & generaliter habetur per Philoſophum *in*
3. *Metaph c.* 1.
Tertiò facit, quia reverentia, quæ inculpabili-
ter exhiberi debet Prælato, cui conſtitutus eſt
coadjutor, c. *Frater*, 7. *q.* 1. non patitur ut eodem
Prælato invito omnia poſſit expedire coadjutor;
in quem communicata quoad exercitium, & non
tranſlata eſt juriſdictio penitus quoad habitum,
ut hic.
24 Quartò facit quod notat Joan. Andr. in c. *fin. in*
7. *membro, num.* 9. *verſ. Sed numquid, inf. eod.* ubi
quærens, An coadjutor poſſit beneficia conferre,
Reſolvi ſub hac diſtinctione, videlicet aut datus
eſt ad aliquod certum, puta adminiſtrationem
rerum

rerum temporalium dumtaxat, & non confert
beneficia, ſed illa confert Prælatus ut prius. Aut
datus eſt ad ſpiritualia; & de coadjutoris con-
ſenſu Prælatus confert ſi ſit ſanæ mentis: ſin au-
tem datus ſit dementi, vel huic ſimili; tunc coad-
jutor ille confert beneficia, & ſequitur Franc. in
cap. *un. n.* 3. *verſ. Et adverte, in fi. eod. lib.* 6.
Non obſtat cap. *Is cui, de elect. lib.* 6. quia non lo-
quitur in coadjutore, ſed in Procuratore, ſeu ad-
miniſtratore dato per Papam Cathedrali Eccle-
ſiæ cum plena & libera facultate in ſpiritualibus,
& temporalibus, ut ſonat illa littera.
Item non obſtant verba generalia, quæ conſue-
verunt apponi in Bulla coadjutoriæ, videlicet, *In*
coadjutorem perpetuum, & irrevocabilem, &c. *cum*
plena, libera poteſtate, &c. *& futura ſucceſſione.*
Quoniam reſtringuntur ad ea, quæ pertinent de
jure, vel conſuetudine ad coadjutoris officium.
Demum non obſtat quòd coadjutor detur et-
iam invito, ut dixi ſuprà *n.* 4. Quandoquidem hoc
non auget poteſtatem coadjutoris.
Ex quibus inferendum ex Congregatione, ut
coadjutor datus Epiſcopo ob ſenium, aut ægritu-
dinem de ejus conſenſu cum futura ſucceſſione,
& cum plena, libera, & omnimoda facultate in
temporalibus, & ſpiritualibus adminiſtrandi ea
omnia, quæ ad officium coadjutoris pertinent;
minimè poſſit ſe immiſcere in exercitio Pontifi-
calium, neque juriſdictionalium, quibus defungi
poteſt, & vult ipſe Epiſcopus; nec ea ſolus expe-
25 dire, quibus ex rationabili cauſa Epiſcopus con-
tradicit. Ea verò, quæ Epiſcopo impedito coad-
26 jutor exercere poteſt, & vult per ſeipſum, non
poteſt Epiſcopus alteri delegare. Et quæ coadju-
tor in caſibus prædictis, & aliis ſibi à jure, & con-
27 ſuetudine permiſſis geſſit, & expedivit, ſimiliter
Epiſcopus revocare non poteſt. Ad hæc ſi domus
Epiſcopalis commodè capere poteſt Epiſcopum,
28 & coadjutorem, conveniens in ea habitatio eſt
impertienda. Coadjutor autem ſeparatum tribu-
nal ſtatuere, aut habere non poteſt, ſed in conſue-
to tribunali Epiſcopi jus reddendum eſt.

DE CLERICO ægrotante.

Cap. Conſultationibus.

SUMMARIUM.

1 *Coadjutor dandus eſt Archidiacono loqui non valenti.*
2 *Prælatus inhabilis propter morbum ſupervenientem ab officio non amovetur, ſed datur illi coadjutor, & n.* 6.
3 *Idem in habente perſonatum, vel quodcumque beneficium certi miniſterij, & officij.*
4 *Idem in Abbate, & n.* 71.
5 *Idem in Generali perpetuo Religionis, & n.* 40.
7 *Electus, & confirmatus, qui ante conſecrationem officium linguæ, vel oculorum amiſit, conſecrari non debet, ſed in totum amoveri, & quid in inferiori Prælato, ibidem.*
8 *Coadjutor ut infirmo dari poſſit, aut debeat, talis eſſe debet infirmitas, ut eum impediat officium ſuum exercere.*
Item debet eſſe perpetua & incurabilis, n. 10.
Et talis cenſetur, licet tolli poſſit per Divinum miraculum, n. 11.
9 *Infirmitas debilis, aut vetus quartana non eſt juſta cauſa percipiendi in abſentia reditus beneficij.*
12 *Coadiutor non datur ægroto ſi morbus ſit curabilis, ſed ipſemet poteſt ſibi Vicarium temporalem conſtituere ab Ordinario approbandum, & n. ſeq.*
13 *Vicarios inſtituendi auctoritas eſt penes Epiſcopum, ſi ſint perpetui; ſed ſi temporales, eſt penes Curatos, & Vicarios perpetuos.*
14 *Coadjutor datur illi, qui officium linguæ, vel oculorum amiſit, & n.* 41.
15 *Non autem monoculo, & n.* 70.
16 *Item datur epileptico.*
17 *Item decrepito.*
18 *Item dementi, vel furioſo.*
19 *Leproſus ſi ſit Epiſcopus, vel Superior, non cogitur cedere, ſed datur illi coadiutor. Inferior autem removetur in totum, & n. ſeq.*
Et quæ ſit ratio differentiæ, n. 21. *ſed contra, ibid. verſ.* Tu dic melius.
20 *Epiſcopi per excellentiam dicuntur Eccleſiarum Rectores.*
22 *Coadiutor quid ſit, unde dicatur, quis detur, cur & quibus caſibus, & per quem, quid ſit eius officium, quæ poteſtas, & quando expiret, an detur invito, & cuius expenſis, an plures uni, & unus pluribus dari poſſit.*
23 *Coadiutores de iure communi, non ſumebantur niſi propter neceſſitatem regendi Eccleſias, & hi non cum futura ſucceſſione.*
24 *Officialis Pænitentiariæ an ex ſola cauſa quòd cæcus evaſit, iuſtè potuerit ab officio removeri, & alius in eius locum ſubrogari, & num. ſeqq. uſq; in fin.*
25 *Papa ſupra jus, contra jus, & extra jus omnia poteſt.*
26 *Maximè in beneficialibus.*
27 *Et ideo poteſt quem privare beneficio ſuo, etiam ſine ulla cauſa.*
Imò & Epiſcopum deponere, n. 30.
Contrarium n. 45. *& ſeqq. uſq; ad n.* 51. *&* 76.
Declaratur, n. 72. *&* 76.
28 *Beneficiarius non habet dominium utile, neq; directum, ſed à Papa eſt conſtitutus adminiſtrator.*
29 *Papæ beneficia omnia ſunt manualia.*
Declaratur, n. 72. *&* 76.
31 *Officiorum omnimoda diſpoſitio in conferendo, transferendo, & removendo pertinet ad Romanum Pontificem.*
Declaratur, n. 46. *verſ. Quartò, & n.* 72. *&* 76.
36 *Verba,* ad tui vitam, *perpetuitatem important.*
37 *Officia Eccleſiaſtica perpetua regulantur ad inſtar beneficiorum, & dignitatum quæ in titulum conferuntur.*
38 *Officialis perpetuus habet titulum.*
39 *Papæ, & Imperatori limitatæ poteſtates ſunt à Deo tributæ.*
40 *Officialis propter morbum perpetuum & incurabilem effectus inhabilis, non poteſt ab officio removeri, ſed dandus eſt illi coadiutor.*
42 *Cæcus quamvis ad novum Magiſtratum aſpirare prohibeatur, tamen retinet Magiſtratum prius acceptum.*
43 *Idem in furioſo.*
Mulier cum qua quis juravit contrahere, ſi ante
contra-

contractum matrimonium oculos, vel naſum amittat, repelli poteſt: ſecùs ſi poſt, ibid.

44 *Correctori Pœnitentiariæ quæ incumbant munera, & an à cæco præſtari valeant.*

Officiales Pœnitentiariæ percipiunt in abſentia fructus, & emolumenta quando ſunt legitimè impediti, ibid. verſ. Corroborantur.

45 *Intellectus, c.* Scripſit, 7. q. 1.

Ægrotum ab officio removere ex ſola cauſa ægritudinis peccatum eſt, ibid. & n. ſeq.

46 *Poteſtas Eccleſiæ ad peccatum ſe non extendit, imò nec potentia Dei, & n. 50.*

47 *Beneficiis ſuis aliquem ſpoliare non decet honeſtatem ſuperioris ſine manifeſta, & rationabili cauſa.*

48 *Intellectus c.* Cùm percuſſio, 7. q. 1.

49 *Ægroti ſi ab officijs ſuis removeantur, Clerici hoc exemplo deterrentur à clericatu, & ſtatus Eccleſiæ turbatur.*

50 *Papa non poteſt ſalvâ juſtitiâ jus alteri quæſitum auferre abſq; rationabili cauſa.*

Declaratur n. 72. 76. & 77.

51 *Reſcripta quæ abſorbent jus tertij, cenſentur extorta Principe circumvento, & ſunt nulla ex defectu voluntatis.*

52 *Papa quandoque concedit non concedenda propter importunitatem impetrantium.*

53 *Papæ intentio non eſt ex bonis alterius aliquid ſibi applicare.*

54 *Collatio beneficij ſi fiat non obſtante collatione alteri facta, hoc intelligitur de invalida.*

55 *Papa ſi conferat pluribus idem beneficium, præfertur primus, etiamſi ſecundus obtinuerit gratiam motu proprio, & poſſeſſionem acceperit.*

Papa non præſumitur velle contra jus, ibid:

56 *Papæ quædam ſunt poſſibilia, quæ tamen non ſunt honeſta, nec licita, vt beneficium revocare.*

57 *Princeps præſumitur circumventus præſumptione juris, & de jure, quando etiam motu proprio revocat conceſſionem à ſe priùs factam, & n. 60.*

58 *Princeps debet habere vnum calamum, & vnam linguam, & eſſe immobilis ſicut lapis angularis.*

59 *Variatio eſt quædam illuſio, & in Principe Eccleſiaſtico damnatur, & num: 61.*

62 *Beneficium acceptans cenſetur ex quaſi contractu ſe obligare ad illius adminiſtrationem.*

63 *Donatio facta à Principe ex cauſa remunerationis revocari non poteſt etiam propter ingratitudinem ſupervenientem, & n. 65.*

64 *Privilegia Auditoribus Rotæ conceſſa in remunerationem laborum ſunt irrevocabilia.*

66 *Papa ſi de plenitudine poteſtatis auferat alicui beneficium ſine iuſta cauſa, tenetur ei ex iuſtitia de æquivalenti beneficio providere.*

67 *Papa poteſt omnia, clave tamen non errante.*

68 *Papa ſaltèm de poteſtate ordinaria non poteſt procedere ad privationem beneficij parte non citata, & n. ſeq.*

69 *Nec eſt tantæ potentiæ, ut poſſit auferre defenſionem oppreſſo.*

70 *Intellectus c.* Si Evangelica, 55. diſt.

Diaconus cui oculus fuit effoſſus, in Presbyterum ordinari non poteſt, ibid.

72 *In Papa duplex eſt poteſtas.*

Poteſtatis plenitudo quid ſit, & qualiter diffiniatur, ibidem.

73 *Princeps uti non debet poteſtatis plenitudine niſi ex magna cauſa.*

74 *Populus Romanus numquam fuit vſus plenitudine poteſtatis.*

75 *Princeps in dubio poteſtatis plenitudine uti velle non præſumitur.*

76 *Papa de poteſtate ordinaria non poteſt quem privare officio, vel beneficio ſuo ſine iuſta cauſa.*

77 *Papa quo ſenſu intelligatur poſſe ſine cauſa ius quæſitum auferre de plenitudine poteſtatis.*

78 *Succeſſor factum prædeceſſoris revocat in quatuor caſibus hic expreſſis.*

79 *Princeps, qui de plenitudine poteſtatis aufert ius tertij, præſumitur id facere cum cauſa, quando procedit per viam legis generalis: ſecùs ſi per viã reſcripti.*

80 *Item quando procedit motu proprio: ſecùs ſi ad ſupplicationem partis.*

81 *Item ſecùs quando procedit parte non citata.*

82 *Item ſecùs ſi in litteris ſit expreſſa cauſa minùs juſta.*

83 *Libellus quamvis non requirat cauſæ expreſſionem, parte non opponente, tamen ſi exprimatur inepta, rejicitur.*

1 CONSULTATIONIBUS. Archidiacono loqui non valenti dandus eſt coadjutor. Hoc dicit. Breve eſt, & non dividitur.

2 Nota ex text. Prælatum non eſſe removendum
à beneficio ſuo propter morbum ſupervenientem; ſed ſi ad officium exercendum ſit effectus inhabilis, dabitur illi coadjutor, neque ita remanebit Prælatus in ſtatu ſuo reſpectu tituli, ſed exercitiũ non habebit, ut de Archidiacono eſt caſus hic. De Epiſcopo, & ſuperioribus Prælatis in cap. *Ex parte, ſupra eod.* & in c. *vn. eod. tit. lib. 6.* De Rectore Parochialis Eccleſiæ in c. *De Rectoribus,*
3 *ſupra eod.* ſecundùm unam lecturam. De habentibus perſonatum, vel quodcumque beneficium certi miniſterii, & officii tenet Hoſtien. *hic num. 1. verſ. Nam ſi fuiſſet,* argum: c. *Quemadmodum, §. Quod*
4 *ſi poſt huiuſmodi, ſuprà de jurejur.* De Abbate fusè probat Archid: in c. *final, n. 2. de ſuppl. neglig. Prælat. lib. 6.* quem hic ſequuntur Joan. Andr. *num. 1.* Butr *n. 18.* & Guido Papa *in princ. verſ. Sed numquid Abb.* reprobata opinione Joan: Vincentiij &
5 Hoſtien: De Generali perpetuo Religionis tradit Anchar. *conſ. 118.* incipien: *Viſis conſiliis, n. 7. verſ. Præmittendum eſt etiam pro veritate, & n. 12.* ut la-
6 tius dicam infrà *num. 40.* & generaliter de quocumque Prælato notat gloſſa hîc in figuratione caſus, Hoſtienſ. *num. 1. in verſ. Coadiutor.* Jo. Andr. *in eod. verſ. num. 1. & 2.* & Butr. *in 1. notab.*
7 Fallit ſupradicta concluſio in electo in Epiſcopum, & confirmato, qui ante conſecrationem officium linguæ, vel oculorum amiſit, aut alias effectus eſt inhabilis; huic enim non datur coadjutor, ſed amovetur in totum, nec debet conſecrari, ut tenent Vincentius, & poſt eum Jo. Andr. in c. *proxim. num. 1. ſupra eod.* Abb. Antiq: *hic,* & gloſſ. *in ſumma in ver. Quod autem, in fin. 7. quæſt. 1.* & eſt ratio, quia aliud ſcrutinium adhuc reſtat, ut cap. 1. *ſuprà de ætate, & qualitat.* & in illo tranſire non debet minus idoneus. Contrarium tamen dixit idem Vincentius; in cap. *ult. ſupr. de corp. vitiat.* arg: c. *Cùm in cunctis, §. Hæc ſanè, ſuprà de elect.* cùm confirmatus, qui Prælatus eſt, ſine culpa Prælatura privari non debeat, ſed fortè intellexit illud in non Epiſcopo, hoc verò in Epiſcopo, ſecundùm Joan. Andr. *loc. cit.* & Butr. *ibid: num. 5.* Card: *num. 4.* Anchar. *in 1. notab.* & Abb. *in ult. notab.*

8 QUÆRO, qualis debeat eſſe infirmitas, ad hoc ut dandus ſit coadjutor?

Reſpondeo debere eſſe talem, ut impediat officium ſuum exercere, ut hic, & in c. *Ex parte,* & cap. 3. *ſuprà eod:* c. *Scripſit,* c. *Quamvis,* & c. *Petiiſti, 7. q. 1.* Jo: Andr. *hic n. 6.* Ergo vetus quartana,
9 vel debilis infirmitas, quæ non impedit ſua propria negotia expedire, non eſſet juſta cauſa dandi coadjutorem, imò talis nihil perciperet, niſi per ſeipſum inſerviret, arg: l. *Quæſitum, ff. de re judic.* & l. 1. *§. Sed ſciendum, ff. de Aedilit: edict.* qui enim non præſtat officium cùm præſtare poſſit, non percipit beneficium, ut c. 2. *infrà de inſtit.* Ita Hoſt: & Jo: Andr. *hic* ambo *n. 2. in fin.* Henric. Boich. *col. 1, circa medium in verſ. Aut quæritur de alio morbo,* & Butr. *n. 18. verſ. Niſi eſſet.*
10 Inſuper oportet, ut morbꝰ ſit incurabilis, & perpetuus, ut in d. c. *vn.* ibi, *impeditus perpetuò, infrà eod. lib. 6.* & in c. *prox.* ibi, *gravi, & incurabili morbo,* & ibi Cardin. Anchar. Abb. & Joan: de Anan: omnes in 1. *notab. ſuprà eod:* & perpetuus cenſe-
11 tur, licèt tolli poſſit per Divinum miraculum, ut per Jo: Andr. *d. n. 6.* & in c. *Fraternitatis, infrà de frigid. & maleſ.* ſecùs ſi ſit curabilis, & temporalis,
12 ut tenet multum notabiliter Archid: *in ſumma 7. quæſt. 1. in gloſſ.* Adde Jo: Andr. *hic n. 6.* & Henric. Boich. *col. 1. verſ. Idem Archidiaconus,* tunc enim ipſemet poterit ſibi Vicarium temporalem conſtituere pro tempore morbi durantis, arg: c. *Pervenit, il ſecundo, ſuprà de Appellat.* & l. 1. §. *Huius rei, ff. de offic. eius, cui mand. eſt jurudict.* & notat Hoſt: in cap. *Clericos, ſuprà de officio Vicarij.*
13 Quamquam enim authoritas inſtituendi Vicarios perpetuos in beneficiis ſit penes Epiſcopum, ut c. *Ex frequentibus,* cum ibi notatis per Bernard: & Hoſtien: *infrà de inſtit.* Curati tamen, & Vicarii perpetui utique Vicarios temporales abſque Epiſcopi licentia ſibi aſſumere poſſunt, dummodò ſint noti, & de promotione eorum conſtet, ut notatur in c. *Adjicimus, 16. quæſt. 1.* Ad idem cap. *Mulier, 23. diſtinct.* Ad hoc Concilium Tridentinum *cap. 4. in princ. ſeſſ. 21.* dummodo tamen ſtatutum Synodale, vel Provinciale non impediat. cap. *Illud,* & c. *Nihil, 7. quæſt. 1.* ſecundùm Henricum Boich. *vbi ſuprà.* Hodie tamen approbari debent ab Ordinario, ut in Concilio Tridentino, *cap. 1. §. Eadem omninò, ſeſſ. 23.* & *cap. 11. verſ. Nec ibi aliqui, ſeſſ. 25. de regul.* & ab ipſo Ordinario deputari debent in caſu *cap. 7. ſeſſ. 7.* &
14 *cap. 6. ſeſſ. 21.* Quæ cùm ita ſint, dabitur coadjutor ei, qui amiſit officium linguæ, ut hic eſt caſus; & ex identitate, ſeu potiùs majoritate rationis dabitur & illi, qui amiſit officium oculorum, ut hic tenet gloſſ. 1. & Hoſtien: *in princ.* licèt ſecùs ſit
15 ſi amiſiſſet unum tantùm, quia talis remanet tutor, ut l. *Frater tuus, C. de excuſat. tutor.* ſecundùm Philipp. quem hic ſequitur Joann: Andr. *n. 14.*
16 Butr. *n. 19.* Item dabitur epileptico, cap. *Scripſit, 7. quæſt. 1.* & notat gloſſ. *in ſumma: eadem quæſt. in ver. Quod autem,* Joann: Andr. *hic num. 6.* Item dabitur ſeni, cap. *Petiiſti, 7. quæſt. 1.* ſecundùm gloſſ. & Joan: Andr. *vbi ſuprà.* Intellige ſi ſit decrepitus, ſecundùm Anchar. *conſ. 188. n. 7.* id eſt ſi exceſſerit annum ſeptuageſimum, ut notat Franc. in cap. *vn. §. Verum, in princ. infrà eod: lib. 6.*
18 Item dabitur dementi, & furioſo, c. *Quamvis, 7. q. 1.* & d. c. *vn.* Anchar. *vbi ſuprà.* Rurſus dabitur
19 leproſo, ut cap. *De Rectoribus, ſuprà eod:* quod tamen aliqui dicunt verum eſſe in Epiſcopo, vel Superiore, qui propter lepram non cogitur cedere, ſed datur illi coadjutor; ſecùs autem in inferiori Prælato, vel beneficiato, qui propter lepram omninò amovetur à Prælatione, & beneficio, & hoc propter ſcandalum, & abominationem populi, ut in c. *Tua, ſuprà eod:* ubi poſt multa ita concludit gloſſ. in ver. Adminiſtrationis, Hoſtien: *hic n. 1. in fin. verſ. Excipe,* & Henric. Boich.
20 *col. 1.* Nec obſtat quod in d. c. *De Rectoribus,* Rector Eccleſiæ leproſus non amovetur, ſed illi datur coadjutor; quia ſecundùm Hoſt: ille textus intelligitur de Epiſcopis, quos ibi per excellentiam Papa vocat Rectores, cùm ſint loco Apoſtolorum, cap. *In novo, 21. diſt.* & ſequitur hic Henric.
21 Boich, *poſt princ.* & eſt ſpeciale in Epiſcopo, ut per lepram non amoveatur, & eſt ratio ſpecialitatis ſecundùm eum, quia faciliùs removentur inferiores, quàm Epiſcopi, ut c. *Inter corporalia,* & c. *Licet, ſuprà de translat. Epiſcopi,* & c. *Qualiter, & quando, il 2. §. 1. infrà de accuſat.* & c. *Per tuas, il primo in fin, de Simon.* Quia Epiſcopus nullo caſu removeri poteſt niſi per Romanum Pontificem, ut d. c. *Inter corporalia, in princ.* & c. *Multum ſtupeo, 3. q. 6.* & quia propriè eſt ſponſus Eccleſiæ, ut c. 1. & 2. 32. q. 7. & d. cap. *Inter corporalia,* & ideo non removetur etiam propter lepram: nihil enim humanius eſt, quàm in fortuitis caſibus mulieris maritum, & uxorem viri participem eſſe, l. *Si cùm dotem, §. Si maritus, ff. ſol. matrim.* & *infrà de coniug. leproſor. per tot.* & ita etiam de conſuetudine obſervatur ſecundùm Hoſt: in præalleg: c. *De Rectoribus,* & *in ſumma eod: tit.* & Archid: *in ſumma, 7. q. 1. in gloſſ.* Adde & Henric. Boich. *vbi ſuprà,* & latiùs *infrà col. 2. verſ. Ad primum.* Tu dic meliùs, idem eſſe in inferiore, quod in Epiſcopo, ut ſcilicet propter lepram nullus amoveatur ex toto, ſed detur illi coadjutor, ut ex communi ſententia latè probavit in d. c. *De Rectoribus, in 2. notab.*
22 Coadjutorum materiam compendiosè hic tractat idem Joan: Andr. Quærit n. 1. quid ſit coadjutor. 2. unde dicatur, 3. quis detur, 4. cui, & quibus caſibus, 5. per quem, 6. quod ſit ejus officium, 7. quæ poteſtas, 8. an expiret illo mortuo, cui datus eſt, 9. an detur invito, 10. cujus expenſis alatur, 11. an plures uni, & unus pluribus dari poſſit, & ejus quæſtiones, quas per te videas, ferè ad litteram tranſcribunt, & probant Butr. Card. Anchar. Abb. & Jo: de Anan. Ni-
23 hil tamen agit de coadjutoriis perpetuis, & cum futura ſucceſſione, quia de jure communi coadjutores non ſumebantur niſi ob neceſſitatem Eccleſiam regendi, & gubernandi, & hi non cum futura ſucceſſione, c. *Inter cætera, de offic. ordinar.* & c. *vn. infra eod. lib. 6.* copioſè Joann: Andr. *hic in 8. q.* Imò nec ei, qui proximus morti erat permittebatur alium ſucceſſorem pro ſe ordinare, ut c. *Epiſcopo, il primo, 8. q. 1.* Sed de his coadjutoriis vide tu jus noviſſimum Conc. Trid: in *c. 7. ſeſſ. 25. de reformat.* & quod ſcripſi in c. *prox. à n. 24. ſupra eod:* & pleniùs in c. *Accepimus, ſuprà de pactis.*
24 Secundò quæro de notabili quæſtione facti. Cùm N. S. Pœnitentiariæ corrector plaga cæcitatis percuſſus, deſiſſet hujuſmodi officium exercere, fuit Apoſtolica authoritate deputatus ad illud

illud exercendum cum honoribus, & oneribus dumtaxat B. Rotæ Auditor, qui tamen poſteà, ut aſſeritur in literis patentibus Cardinalis majoris Pœnitentiarii, facto verbo cum Sanctiſſimo, idem officium cum emolumentis obtinuit. Ex quibus verbis deducebatur prædictum Auditorem obtinuiſſe officium, etiam reſpectu tituli; & per conſequens primum officialem fuiſſe per Papam eodem officio privatum. Et quamvis hæc deductio non ſit juri conſona, ut oſtendimus in c. *De Rectoribus, à num. 16. uſq. in fin. ſuprà eod:* tamen ea nunc ſuppoſita, vertitur in dubium, an privatio officialis de Correctoris officio, ut præfertur, facta ex ſola cauſa cœcitatis ſupervenientis, de jure ſubſiſtat, necne.

Ad partem affirmativam, videlicet privationem ſubſiſtere, inducitur primò textus in c. *Si Evangelica, 55. diſt.* ubi Diaconus, cui nulla ſui culpa oculus erutus fuit, propter hujuſmodi impedimentum removetur ab Eccleſia Collegiata, in qua erat poſitus, & alius in ejus locum ſubſtituitur. Fortius ergo idem dicendum in illo, qui utroque lumine orbatus eſt, ut hoc caſu, arg. l. *Frater tuus ff. de excuſat. tutor.*

Secundò ad hanc partem inducitur c. *Si quis Abbas, 18. q. 2.* ubi Abbas effectus inhabilis, ab Epiſcopo, & vicinis Abbatibus removetur ab officio, prout ex illo textu deducunt gloſſa Joannis in *ſumma, 7. q. 1. in ver. Quod autem, in fin.* Vincentius hic, & Hoſt: *in ſumma hujus tit. in fin.* Et confert quod ait Seneca *epiſtola* 9. videlicet: Qui utilitatis causâ aſſumptus, tamdiu placebit, quamdiu utilis fuerit. Cujus dictum in propoſito hic refert Henricus Boich. *col. 1. poſt medium.*

Tertiò, induci poſſunt jura in l. *Si longius, ff. de judic.* & in l. *Si quos, C. de officio Præfect. Rector. Orien. & Illyric.* quæ probant propter nimiam ſenectutem primo judici alterum ſubrogari.

25 Quartò, pro hac parte ponderatur, quòd hæc privatio, & proviſio emanavit à Summo Pontifice; unde nullatenus videtur poſſe impugnari, quia Papa habet plenitudinem poteſtatis, c. *Propoſuit, de conceſſ. Præben:* c. *Ad honorem, de authoritate & uſu pall.* c. *Cuncta per mundum,* & c. *Per principalem, 9. q. 3.* Item Papa eſt omnia, & ſuper omnia ſecundùm Bald: in l. *Barbarius in fin. ff. de officio Prætor.* Item Papa poteſt mutare quadrata rotundis, ut dixit Hoſt: in c. *Cùm veniſſent, n. 5. de judic.* Marian: Socin: in c. *Ad petitionem, n. 28 de accuſat:* & Præpoſ. in d. c. *Per principalem, n. 7.* Item Papa ſupra jus, & contra jus, & extra jus omnia poteſt, ut Bald: inquit in c. *Cùm ſuper, n. 1. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* Item Papa eſt cauſa cauſarum, ideoque non eſt de ejus poteſtate inquirendum, cùm primæ cauſæ nulla ſit cauſa, ut idem Baldus ait in c. *Eccleſia S. Mariæ, in penult. col: ut lit. penden:* Item nemo poteſt dicere Papæ, Cur ita facis, ſecundùm Speculat. *in tit. de legat. §. Nunc oſtendendum, in ver. 89.* ſola enim poteſtas eſt pro cauſa, & qui de hoc dubitat, dicitur dubitare de fide Catholica, ut verbis ipſius Baldi utar *in conſ.* 447. incipien: *Quæritur utrum, n. 28. lib. 1.* & Abb: poſt eum *in ſua quæſt. 1.* incipien: *Epiſcopus, col. 2. in fin.*
26 *& col. 3. in princ.* Hæc autem maximè procedunt in officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, in quibus Romanus Pontifex abſolutè poteſt omnia, c. 2. ibi *plenaria diſpoſitio, de Præben: lib. 6.* & Clem: 1. *in fin.* ib. *plena, & libera diſpoſitio, ut lit. penden.* Un-
27 de poteſt quem privare titulo beneficii, etiam nulla ſubſiſtente cauſa. Ad quod conſuevit allegari gloſſa celebris in d. c. *Per principalem, in ver: Ad nos, 9 q. 3.* & tenent Gemin: in c. *Si gratioſe, col: 3. in fin. verſ. Nota iſtam gloſſam de reſcript. lib. 6.* & in *conſ. 8.* incipien: *Super præmiſſis, n. 5. & 6. verſ. Papa autem libere, conſ. 88.* Innoc: Papa *in princ: verſ. Et prædicto;* & *conſ. 53. Pro reſponſione num. 1. verſ. Secundo præmitto,* Card: in Clem: 1. *in 10. notab. ut lit. penden:* Roman. *conſ.* 298. incipien: *Circa præmiſſa, n. 2. verſ. Et ſi hæc vera ſunt.* Jaſ. in l. *final. n. 17 ff. de pact.* & in d. l. *Barbarius, n 43 ff de officio Præ.* Hippol: de Marſil. *in ſingul. 634.* incipien: *Credo te ſcire,* & alii apud Anton: Gabriel: *in tit. de jure quæſit. non tollen. concluſ. 1, n. 9.* Rationem aſſignat Abb: *in præallег: quæſt: 1. col. 3. num. 4.* quia tituli beneficiales ſunt de jure poſitivo, c. 1. & 2. 22. *diſtinct.* Unde non mirum ſi ſubſint omnimodæ diſpoſitioni Romani Pontificis, qui eſt ſupra omne jus humanum poſitivum, cap. *Præpoſuit,* &
28 ibi omnes notant, *de conceſſ. Præben.* Aliam rationem reddit Paul. de Caſtro *conſ. 415.* incip. *in facto præſente, num. 4. verſ. Præterea, lib. 1.* Quia ſicut Imperator poteſt auferre rem privati, & dare militibus in præmium, l. *Item ſi verberatus, §. 1. ff. de rei vendicat.* Ita & multò magis Papa poteſt auferre rem unius Eccleſiæ, vel Clerici, & dare alteri: nam beneficiatus non habet dominium, neque utile, neque directum, ſed eſt conſtitutus procurator, & adminiſtrator à Papa, ut in cap. 2. *infrà de*
29 *donat:* & idem repetit *conſ. 46. Viſo, & examinato, in fin. verſ. Plus videtur, & num: 3. verſ. reſtat. lib. 2.* Et cùm omnia beneficia ſint libera, & manualia Papæ, & aliis conceſſerit jus diſponendi, ſi ad ſe revocat, neminem lædit, quia quod ſuum eſt vendicare poteſt, ut per Aeneam de Falcon: *de reſervat.* in ſecundo præludio. Quinimò in tantum Papa in beneficialibus habet poteſtatem abſolu-
30 tam, ut ſecundùm Hoſt: Joan: Andr. & Anton: de Butr. in c. *Si unanimiter de poſtul. Prælat,* poſſit etiam Epiſcopum invitum transferre, & amovere, quia Epiſcopus reſpectu ad Papam ſe habet ut Monachus reſpectu ad ſuum Superiorem, qui non habet contradicendi poteſtatem, & ſequitur Jaſ.
31 in d. l. *final num: 17. ff. de pactis.* Quæcumque autem ſuperius dicta ſunt de beneficiis, obtinent etiam in officiis Eccleſiaſticis, quorum omnium plena diſpoſitio ad Romanum Pontificem noſcitur pertinere in conferendo, removendo, & ſimilibus, ut formaliter inquit Petr. de Anchar. *conſ. 188. Viſis conſiliis, num. 4. verſ. Et maxime in materia.*

32 Ad partem verò negativam, id eſt privationem prædicti officialis de Correctoris officio de jure non ſuſtineri, multa ſimiliter induci poſſunt. Sed ad evidentiam præmittendum eſt primò officia ſacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ ex ſui natura eſſe perpetua, ſicut beneficia Eccleſiaſtica, ut plenè probavi in cap. *De Rectoribus, à num. 22. ſuprà eo:* & quamvis eſſent manualia, nihilominus officialis prædictus fuit declaratus ad Correcto-
36 ris officium à majori Pœnitentiario, & à Papa confirmatus per litteras in forma Brevis cum illis verbis: *Ad tui vitam,* quæ clarè inducunt officii perpetuitatem. Textus, & gloſſ. 1. in l. 1. *ff. pro ſoc.* & tradit Abbas in cap. *Cùm inter, R. in 3. notab. de elect:* & in cap. *Ad noſtram, num: 7. de confirm. util. vel inutil.* & Rota *deciſ. 334. n. 1. par. 3. diverſ.*

37 Præmittendum ſecundò, officia Eccleſiaſtica perpetua regulari ad inſtar beneficiorum, & dignitatum, quæ in titulum conferuntur; æquiparantur enim Officium, Perſonatus, & Dignitas, ut eſt textus in d. c. *De conſuet. lib. 6.* & notat Federic. de Senis *conſ. 20. in princ. & num. 3. verſ. Sed quod officio Pœnitentiariæ, & num. 4. in fin. verſ. Item quòd non acquiratur,* & *nu. 5. in col. antepenult. n. 7.* Et de his officiis mixtis Sac. Pœnitentiariæ, quæ Ordinem ſacrum habent annexum, tradit Sarnen: *in regula de infirm. quæſt. 22. verſ. Aut loquimur*
38 *de officiis mixtis.* Etenim officialis perpetuus habet titulum, ut per Gemin. *conſ. 79.* incip. *Super primo dubio, n. 2. verſ. Sed illam receptionem.* & perpetua hujuſmodi officia reſignantur in manibus Papæ, ſicut beneficia Eccleſiaſtica, c. *Quod in dubiis,* & c. *Admonet, de renunc.* & tradit Rolan. à Valle *conſ. 11. Omnis philacteriis, n. 8. lib. 2.* poſt Nicol. de Ubald. *in tract. de ſucceſſ. ab inteſt. in prima par. num. 31.*

39 Demum præmittenda videntur ipſamet verba, quæ in propoſito præmiſit Alex. *conſ. 216. in princ, lib. 2.* videlicet nec arguendi ſumus ſi de Principis poteſtate, prout in conſultatione præſenti accidit, diſputare contingat, cùm Imperatori, & Pontifici poteſtates limitatæ tributæ ſint, ut plura ſint, in quibus eorum authoritas verſari non poteſt, patet in c. *Litteras, de reſtit. ſpoliat.* & in c. *Cùm ad Monaſterium, in fin. de ſtatu Monach.* c. *Sunt quidam, 25. q. 1.* & quod legitur, & notatur in c. *Ex publico, de converſ. conjug.* & plene Specul. *in tit. de leg. §. Tunc breviter dicendum.* Hæc Alexander, ubi Adden. *litt. A.* plures citant concord.

His præmiſſis ad hanc partem, videlicet privationem non ſuſtineri, inducuntur infraſcripta.

40 Primùm enim omnia jura clamant inhabilem ad officium exercendum propter morbum perpetuum, & incurabilem non poſſe ab officio, ſeu beneficio prius habito amoveri, ſed tantummodò dandum eſſe illi coadjutorem. Caſus apertus eſt hic, & in c. *Ex parte,* ibi, *gravi, & incurabili morbo, ſuprà eod.* ubi redditur ratio, quia afflictio afflicto non eſt addenda, ſed potius ejus miſeriæ miſerendum, & in c. *un. §. Verum,* ibi, *perpetuò impeditus, infrà eod. lib. 6.* ubi gloſſ. *in ver. Perpetuò,* & ſic nota, inquit, quòd licèt ægrotans laboret morbo incurabili, non removetur, ſed datur ei coadjutor, & conſentiunt ibi Joan: Monach: Archid: Gemin. Franc. & omnes, Hoſtien. in d. c: *Ex parte, in princ. in ver. Incurabili,* & ibi etiam Cardin. & Anchar. ambo *in 1. notab.* Vitalin. in Clem. *Cupientes, n. 46. de pœnis,* ubi ait, (ſuſpenſum ab officio ſine culpa, vel delicto ſuo, ſicut eſt quando caſu, vel ſenio, aut morbo perpetuo, ſeu incurabili redditus eſt inhabilis, ſeu impotens deſervire officio, non deſinere eſſe intitulatum, nec propterea privandum eſſe, ſed ſolvendum eſſe ſtipendium alicui, qui pro ipſo deſerviat illi officio) allegat d. c. *un.* & c. *Ex parte. ſuprà eod.* & textus in præſenti. Idem firmat Hoſt. *hic num. 1. in ver. Coadjutor,* dicens, hoc incunctanter tenendum, Joan. Andr. *in eod. verbo, n. 1. & 2.* Henric. Boich. *n. 3. & 4.* Butr. *in 1. notab.* Archid: *in ſumm. 7. q. 1. in gloſſ. Adde,* & fuſius dictum eſt ſuprà *in 1. notab. & in 1. quæſt.* & ex facto reſpondit Petr. de Anchar. in *conſ.* 188. incipien: *Viſis conſiliis,* qui loquitur in Generali perpetuo Humiliatorum, qui ex cauſa ſupervenientis dementiæ à Summo Pontifice amotus fuit ab officio Generalatus, & conſuluit litteras ad inſtantiam partis deſuper impetratas non valere, nec debere executioni demandari tamquam contra jus, & *n. 7.* rationem reddit, quia valetudo corporis, dementia, vel defectus alius ſuperveniens abſque culpa non eſt juſta cauſa remotionis ab officio, ſed dationis coadjutoris, ut ibi per eum, & ſequitur Navarr. dicens, hanc eſſe communem opinionem, in *conſ. 1. n. 1. hoc tit.*

41 Idque pro regula in hac materia conſtituunt paſſim Doctores. Hæc autem regula in ſpecie procedit non ſolùm in eo, qui amiſit officium linguæ, de quo eſt caſus hic, ſed ex identitate, ſeu majoritate rationis, etiam in illo qui amiſit officium oculorum, ut in caſu præſenti, quemadmodum hic tenet gloſſa 1. Hoſt. *in princ.* Joan. Andr. *n. 14.* Boich. *n. 4.* Butr. *n. 19.* & concordant leges
42 civiles. Nam cœcus quamvis ad novum Magiſtratum aſpirare prohibeatur, tamen retinet Magiſtratum priùs acceptum, ut eſt textus in l. 1. §. *Caſum, & §. Quamvis autem, ff. de poſtul.* & in l. *Cæ-*
43 *cus,* juncta gloſſ. *in ver. Fungitur ff. de Iudic.* Nec mirum, quia & furioſus retinet Magiſtratum ante furorem obtentum, ut l. *Qui furore ff. de ſtatu hominum.* & l. *Cùm furioſus, ff. de judic.* & de utroque notat Specul. *in tit. de teſtam. §. 1. verſ. Sed numquid cœcus,* & in cœco reſpondit Abbas, *conſ. 47.* incipien. *Videtur primò, per totum, lib. 1.* Facit optimè textus in cap. *Quemadmodum, §. Quod ſi poſt hujuſmodi, ſuprà de jurejur.* ubi mulier, cum qua quis juravit contrahere, ſi ante contractum matrimonium oculos, vel naſum amittat, aut quid deterius ei contingat, repelli poteſt, ſecùs ſi poſt. Nec refert quòd cœcus non poſſit judicantis officio fungi, & in ſcriptis ſententiam ferre. prout tenetur, l. 1. & l. *fin. C. de ſentent. ex pericul. recitan.* Quoniam etſi non poſſit per ſeipſum, poterit tamen per alium quod ſatis eſt, ut notat gloſſ. & Bart. in d. l. *fin.* hoc enim operatur neceſſitas ſuperveniens, cujus ratione multa permittuntur aliàs prohibita, ut hoc tit. per totum, & l. *Longius, ff. de judic.* ſecundùm Abb. *d. conſ. 47. n. 4.*

44 Quod multò clariùs procedit hoc caſu, quia Corrector Pœnitentiariæ duplex habet miniſterium. Unum ſcilicet corrigendi ſupplicationes, & hoc poteſt cœcus probè adimplere per ſeipſum faciendo, ut ſupplicationes ſibi legantur à Procuratoribus Pœnitentiariæ, ut moris eſt. Alterum conſulendi, & votum ſuum in Congregationibus proferendi, quod per ſeipſum præſtare poteſt: nam cœcus non ſolùm poteſt, ſed etiam tenetur obire munera, quæ conſilio adimplentur, ut l. 2. §. *Corporis, ff. de vacat. muner.* & notat gloſſ. in l. 1. *C. Qui morb. ſe excuſ. lib. 10. in ver. Perſonalium,* quæ dicit, cœcum non excuſari à conſilio, vel patrocinio, quia ingenio pollet cui vim natura negavit, & Joan. de Anan. in cap. *Licet, nu. 4. infrà de Cenſibus,* ubi ait, cœcum cogi poſſe ſi ſit ſapiens, ut conſiliis interſit, ut ibi dixi *num. 23.* Sed & Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum jam pridem reſpondit, cœcitatem non privare aliquem ex voto, quod aliàs haberet, ſi cœcus non eſſet.

Corroborantur etiam prædicta ex Bulla Pii V. Reformationis Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, quæ incipit, *In omnibus, in Bullario, tom. 2. pag. 281.* ubi ſic legitur: Omnes verò ſupradicti (ſcilicet officiales, inter quos & Corrector, officia ſua per

ſeipſos exerceant, ſolique præſentes, & actu exer-
centes, niſi legitimè impediti, fructus, & emolu-
menta percipiant.) Ecce igitur verba Conſtitu-
tionis clara, quæ legitimè impeditis, qualis eſt cæ-
cus, concedunt non tantùm officii retentionem,
ſed etiam illius fructus, & emolumenta. Bulla in-
telligi debet etiam de impeditis morbo perpe-
tuo, & incurabili, ut ſic recipiat interpretationem
paſſivam à jure communi, juxta textum in l. 2. C.
de noxal. cum ſimil.

45 Secundò principaliter inducitur textus in cap.
Scripſit, 7. q. 1. ubi Gregorius: (Omninò, inquit,
injuſtum eſt, ut ſi moleſtia corporis irruit, honore
ſuo privetur ægrotus; Atq; ideò hoc per nos fieri
nullatenus poteſt, ne peccatum in mea anima ex
ejus depoſitione veniat.) Hæc ibi, & pondera,
quia non dixit, per nos fieri non debet, ſed nullatenus
poteſt, quæ verba negant potentiam, & reddunt a-
ctum ipſo jure nullum, ut notat gloſſa ordinaria
in c. 1. in ver. Non poteſt, de regul. jur. lib. 6. & ſcripſi
46 plenius in c. Cauſam, n. 21. & ſeq. de elect. Item pon-
dera rationem illam, ne anima peccato involvatur,
quæ inſinuat in Eccleſia non eſſe hanc poteſtatem
removendi quem ab officio ex ſola cauſa ægritu-
dinis; nam ad peccatum non ſe extendit poteſtas
Eccleſiæ, imò nec potentia Dei, quia poſſe pecca-
re eſt poſſe deficere in agendo, quod repugnat o-
mnipotentiæ, & præclarè docet S. Thomas in 1.
par. quæſt. 25. art. 3. ad 2. & in his terminis Bellam.
in c. Per principalem, nu. 87. verſic. Secundò igitur hoc
probo, 9. quæſt. 3.

Tertiò, ad idem adducitur textus in c. Quamvis,
7. q. 1. ibi; (quia viventem ab officio ſuo neceſſi-
tas infirmitatis, non crimen abduxit alium loco
ejus, niſi recuſante eo, nulla ſinit ratio ordinari.)
concordat textus in cap. Petiiſti, eadem cauſa, &
quæſt. ubi Zacharias Papa (Nimis (inquit) re-
prehenſibile eſſe manifeſtum eſt, ut te vivente, ti-
bi alium ſubſtituamus, & loquitur de inhabili
propter ſenectutem, & corporis inhabilitatem.

Quartò, ad idem allegatur c. Satis perverſum, 56.
diſt. ubi idem Gregorius generaliter ſic ait: (Satis
perverſum, & contra Eccleſiaſticam probatur eſ-
ſe cenſuram, ut fruſtrà pro quorundam volunta-
tibus quis privetur, quem ſua culpa, vel facinus
ab officii, quo fungitur, gradu non dejicit.) Hæc
ibi, & loquitur Gregorius de remotione inferio-
rum Clericorum, ut ibi per gloſſam, & Archid.
Unde per illum textum Rebuff. in tract. nominat.
q. 21. n. 65. dixit perverſum eſſe, ut à Papa ægrotus
privetur ſuis officiis, vel beneficiis, quia debent
eſſe perpetua, c. Præcepta, 55. diſt. & Papa pleniſſi-
mam habet poteſtatem antequam conferat, po-
ſteà non ut auferat, allegat Barbat. in c. Quod trans-
lationem, n. 121. de offic. leg. ubi idem aſſerit per c.
Inventum, 16. q. 7. & Abb. in c. fin. de confirm. util.
vel inutil.

47 Quintò, allegatur c. Conquerente, de reſtit. ſpoliat.
ubi dicitur: (Non decet honeſtatem Superioris
ſine manifeſta, & rationabili cauſa, aliquem ſuis
beneficiis ſpoliare, imò tenetur illis paterna pro-
viſione conſulere) quem textum in remotione
facta per Papam allegat Roman. conſ. 345. circa
primum, n. 14. omnis autem indecentia in Princi-
pe eſt impoſſibilis, ut in propoſito inquit Henr.
Boich. in c. Nulla, col. 2. poſt medium, infra de conceſſ.
Præb. poſt Jo: Monach: quem allegat ſub nomine
Card. in c. Super eo, ſub n. 3. de hæretic. lib. 6.

48 Sextò, ad idem eſt textus notabilis in cap. Cùm
percuſſio, 7. q. 1. ubi gloſſa format caſum: (Calu-
mnioſus Clericus corporalem patiebatur percuſ-
ſionem, cujus occaſione Candidus Epiſcopus de
Urbe veteri ipſum beneficio Eccleſiæ ſpoliavit.
Super quo cùm Gregorius querela pulſaretur,
præcepit Candido quatenus omnia ſibi reſtituat;
quia ſi pro ægritudine Eccleſia privaretur, & Deus
offenderetur, & alii non invenirentur, hoc exem-
plo deterriti, qui vellent Eccleſiæ militare.) Ha-
ctenus verba gloſſæ, quæ ſubdit iſtum caſum colli-
gi ex textu ibi, juncto c. 1. ſuprà hoc tit. quæ eſt
pars d. c. Cùm percuſſio, ut patet ex parte deciſa, &
ex ſupraſcriptione, ut ibi notat Jo. Andr. & Card.
ambo in princ. Hæc autem jura dupliciter probant
Clericos inferiores non eſſe ab officio removen-
dos, etiam per Papam ex cauſa ægritudinis cor-
poralis. Primò, quia id fieri non poteſt ſine offen-
ſa Dei, & peccato, ut patet ex litterà d. c. Cùm per-
cuſſio, ibi, ne nos culpæ, quod abſit, offenſa reſpiciat; &
poſt gloſſ. præalleg. & Hugon. notant in d. c. Cùm
percuſſio, Archid. num. 1. Bellam. & Gemin. ambo
in princ. & Turrecr. in fin. Papæ autem authoritas,
ut prædixi, ad peccatum non ſe extendit, & pro-
pterea Gregorius apertè ibi loquitur de peccato
49 Papæ, dum ait: Ne nos culpæ, &c. Deinde quia tex-
tus in d. c. 1. reddit rationem illam cur hoc fieri
non poſſit, videlicet quia ſi alii hoc eſſent exem-
plo deterriti, non invenirentur qui vellent Ec-
cleſiæ militare. Ex quibus verbis Abb: in 2. notab.
ſingulariter ait: (Nota quòd Clerici non debent
inhumaniter tractari, ne alii terreantur à clerica-
tu; hoc enim videtur turbare ſtatum Eccleſiaſti-
cum ne dum præſentem, ſed etiam futurum, &
poteſt adduci hæc ratio multum notabilis in ar-
gumentum, quòd Clericus non debet privari be-
neficio ſuo ſine cauſa, etiam per Romanum Ponti-
tificem; Nam ſi exiſtenti in infirmitate, & ſic in
impotentia ſerviendi, non debet ſubtrahi benefi-
cium, ne ex hoc turbetur ſtatus Eccleſiæ: ergo
multò fortius ubi nulla ſubeſt cauſa rationabilis.
Papa autem non eſt tolerandus volens turbare
ſtatum Eccleſiaſticum ſine cauſa rationabili, ut
notabiliter dicit Innoc. in c. Quanto, ad fin. verſ.
Tamen ſi Papa talia faceret, de conſuet. Hactenus
verba Abbatis. Idem firmat Cardin. conſ. 142. in-
cip. Punctus quæſtionis, n. 3. & 4.

50 Septimò, principaliter cùm officiali prædicto
jam eſſet plenè quæſitum jus perpetuum per con-
firmationem, & inſtitutionem Apoſtolicam, ut
oſtenſum eſt ſuprà in 2. prælud. n. 34. non potuit
jure ſuo ſine rationabili cauſa privari: nam, ut
formaliter inquit Card. in d. conſ. 142. num. 2. verſ.
Sed his litteris non obſtantibus. (Hoc eſt contra æqui-
tatem naturalem, ut quis jure ſuo ſine culpa, &
ſine juſta cauſa privetur, cap. 2. de Conſtitut. & reg.
ſine culpa, lib. 6. Unde dicit Canon, Quiſquis ali-
cui jus ſuum detrahit, injuſtitiam facit, cap. 1. 22.
diſtinct. & gloſſ. ibi in verbo Injuſtitiam, dicit, nec
Papam debere uni detrahere, ut det alteri, niſi
ſubſit cauſa. Quòd ſi hoc eſt injuſtum; ergo
illicitum, & peccatum, & ſic etiam Papæ incon-
veniens, qui debet omninò juſtè judicare, c. Ex ore,
de privileg. cùm ejus ſententia faciat jus quoad
omnes, ut cæteri debeant ſimiliter judicare, cap.
In cauſis, de re judic: nam & ejus geſta conforma-
ri debent Redemptori noſtro, cap. Significaſti,
de elect. Dicunt autem Theologi, omne
inde-

indecens eſſe Deo impoſſibile. Quæ autem de-
centia, vel juſtitia poteſt eſſe, ut quis privetur ju-
re ſuo fortè vigiliis, expenſis, & laboribus quæſi-
to? c. Super hoc, de renunciat. & præcipuè in Papa,
qui debet habere meliorem ſolum omnibus aliis,
c. Officiis, 24. q. 1.) Hactenus verba Cardin. cujus
conſil: ſequitur Jaſ. conſ. 145: incip. Circa primum,
n. 3. verſ. Iſtud idem, vol. 2. & Rebuff. in praxi benefi-
ciar. in tit. de non tollen. Ius quæſ. in gloſſ. 6. n. 13. ubi
ait: (Quamvis Papa in beneficialibus plenariam
habeat poteſtatem conferendi, uniendi, dividen-
di, & aliàs jure diſponendi; tamen jus parti quæ-
ſitum tollere non intendit, nec poteſt ſine pecca-
to; nam quæ juſtitia poteſt eſſe, ut alicui tollatur
beneficium tot laboribus acquiſitum, ſine cauſa?
Sanè hoc eſſet exercere poteſtatem ad deſtru-
ctionem, non ad ædificationem, quæ tamen ædifi-
catio Papæ incumbit, ut divus teſtatur Paulus in
ſuis Epiſtolis;) Hæc Rebuff. quæ latius proſequi-
tur in tract. nominat. q. 21. n. 65. Unde non abs
re Bart: in l. fin. C. Si contra jus, vel util. publ. dixit,
numquam potuiſſe intrare in caput ſuum quod
Deus dederit iſtam poteſtatem Papæ, vel Impe-
ratori, ut poſſit mihi auferre rem meam, vel be-
neficium ſine cauſa, ut referunt Adden. ad Abb. in
c. fin. ſub littera A. de confirm. util. vel inutil. & con-
ſentiunt Cotta in memorab: in verbo Beneficium,
pag. 73. & in ver. Papa, pag. 647. Samen. in proœm.
regul. q. 2. & in reg. de non tollen. jus quæſit. gloſſa 6. n.
13. Staphil. de litter. grat. tit. de modo proviſ. nu. 11.
Navarr. in cap. Si quando, except. 13. de reſcript.
Sot. de juſtitia, & jure, lib. 3. q. 6. art. 2. & in termi-
nis revocationis conceſſionis officii plura in
propoſito cumulat Bolognet. conſ. 3. num. 26. &
quamvis nonnulli diſſentiant, hæc tamen opinio
eſt communior, & rationabilior, ut patet ex re-
latis ab Anton: Gabriel. in præalleg: tit. de jure quæſ.
non tollen. concluſ. 1. num: 10. verſ. Contrarium, & eſt
ex mente Sancti Thomæ, ut dicam infra num. 67.
in fin.

51 Octavò, principaliter quatenus privatio offi-
cialis impugnari non poſſet ex defectu poteſtatis
Papæ, in qua nihil audeo firmare; eſt tamen in-
valida ex defectu voluntatis, quia hujuſmodi lit-
teras contra jus tertii Princeps vult non valere,
quaſi obtentæ fuerint ipſo circumvento, l. fin. C.
Si contra jus, vel util. publ. l. Nec damnoſa, & l. Re-
ſcripta, C. de precib. Imper. offeren. quæ ſunt canoniza-
tæ, 25. q. 2. Ita Bald: conſ. 359. incip. Proponitur,
n. 1. lib. 1. Reſcripta enim quæ abſorbent jus ter-
tii, præſumuntur per occupationem Papæ, aut
per importunitatem, vel ambitionem impetran-
tium extorta; & ideo non valent, nec ſunt exe-
quenda, c. Ex parte, & ibi gloſſ. in ver. Occupatio-
nem, infrà de Cappell. Monach: & cap. Si quando, ſuprà
de reſcript. ubi dicit Pontifex: Patienter ſuſtine-
bimus ſi non feceris quod prava fuerit nobis inſi-
nuatione ſuggeſtum, & per illum text: tradit An-
char. d. conſ. 188. n. 7. & plenius conſ. 313. Niſi legi-
bus, in princ. Card. d. conſ. 142. n. 6. & 7. nam Sedes
52 Apoſtolica quandoque concedit non conceden-
da ex importunitate impetrantium, c. Tuæ frater-
nitatis, ſuprà de Præbendis, & cap. Si quando, infrà de
ſententia excommun. Quemadmodum & Impera-
tor, ut l. 1. de petitione bonor. ſublat. lib. 10. Per quæ
datur materia obloquendi de Prælatis Eccleſia-
ſticis, & dicendi ubi eſt Deus Clericorum, quæ
ſunt verba Cardin. in conſ. 143. incip. Poſt hoc in

conſil. in fin. & propterea ut ipſe ait n. 2. talia im-
pugnari poſſunt ex defectu intentionis conce-
dentis, Imò diſplicet Papæ quando aliquis uſque
adeò formidat reſcripta contra jus impetrata, ut
non audeat reclamare d. c. Si quando. Ideoque de-
bent talia extorqueri de manibus impetrantis, l.
3. C. de officio Comit. Sacr. largit. Oldr. conſ. 326. Quod
articuli, n. 1. in fin. & ab omnibus judicibus refuta-
ri, dicit textus in c. Reſcripta, 25. q. 2. & notat An-
char. conſ. 240. Per prædicta in princ.

53 Et confirmatur hæc quæſtio voluntatis ſecun-
dùm Card. in præalleg: conſ. 142. num: 2. verſ. Con-
firmatur, quia non eſt de mente Papæ cum alterius
jactura aliquid ſibi applicare, cap. Ecce, 99. diſt: &
quod ibi notatur in gloſſ. 1. ergo longè majus ad
commodum alterius, cùm omnibus aliis præferre
debeat Sedis Apoſtolicæ dignitatem, nec permit-
tere ipſam pro aliis confundi, c. Niſi, de author. &
54 uſu pall. Hinc fit, ut ſi Papa alicui conferat benefi-
cium cum clauſula, non obſtante collatione alteri fa-
cta, intelligitur de collatione invalida, non au-
tem de valida, ut probat Alex: conſ. 3. Ex his quæ,
n. 3. lib. 5. & fuit originaliter opinio Compoſteil:
in cap. Cauſam quæ, nu. 13. verſ. Et per eaſdem ratio-
nes, ſuprà de reſcript. quæ non habet contradicto-
rem, ut ibi atteſtatur Felin. n. 19. & 25. in fin. Sar-
nen. in reg: de jure quæſ. non tollen. qu. 1. num: 2. Et ſi-
55 militer ſi conferat pluribus idem beneficium,
præfertur primus, etiamſi ſecundus poſſeſſionem
obtinuerit, quia Papa non præſumitur velle con-
tra jus, ut per Roman: conſ. 298. Circa præmiſſam,
num: 2. ubi dicit communem, quod procedit et-
iam in gratia motu proprio, niſi derogetur juri
quæſito ſecundùm Alex: d. conſ. 3. n. 7. verſ. Acce-
dit.

56 Nonò, principaliter multum ſtringit, quod
beneficium Principis decet eſſe manſurum, l. Be-
neficium, ff. de Conſtitut. Principu. c. Decet, de reg: juris
lib. 6. & c. Sicut, de Præben. eod: lib. Card. conſ. 142.
n. 6. verſ. Et præcipuè ſi quam gratiam fecit, adeò ut
Bald: in proœm. Decretal. in verbo Gregorius, num. 13
dixerit: Quædam Papæ ſunt poſſibilia, quæ ta-
men non ſunt honeſta, nec laudabilia, ut benefi-
cium revocare; allegat notata in c. Quod dilecti, de
conſanguin. & affinit. in c. Pervenit, de immunit. Ec-
cleſ. & in c. Cùm veniſſet, de judic. per Hoſtien. Ad
57 quorum confirmationem conferunt quæ elegan-
ter ſcribit idem Baldus conſil. 327. incip. Hodie e-
nim, in primo volum. nu. 4. ubi primò aſſerit, (Prin-
cipem fingi circumventum, quando etiam motu
proprio revocat ſuam conceſſionem, adeò ut con-
trarium probari non poſſit, quaſi hæc ſit præſum-
ptio juris, & de jure, quæ probationem in contra-
rium non admittit: & ita ſecundùm eum amplia-
tur quod dicitur in cap. Cùm olim, de re judic. quòd
ſecunda conceſſio contraria primæ non valeat,
allegat bonum textum in l. Prædia, C. de locat. præ-
58 diorum civil. lib. 19. ac deinde ſubdit: in Princi-
pe tamquam juſtitiæ fonte debet eſſe conſtans, &
perpetua voluntas, & convenit ei illud verbum,
ſemel locutus eſt Deus, & iterum quod ſcripſi, ſcripſi:
Unde Princeps debet habere unum calamum, &
unam linguam, & non plures linguas, quia ſcri-
ptum eſt, quæ proceſſerunt de labiis meis, non fa-
ciam irrita; & ideò debet eſſe immobilis ſic-
ut lapis angularis, & ſicut polus in cœlo.)
Hæc Baldus, quæ totidem verbis refert, & ſequi-
tur Dec. conſ. 293. incip. Pro tenui facultate, num. 9.

59 Quæ maximè vendicant ſibi locum in Principe Eccleſiaſtico, in quo variatio plurimum damnatur, quia eſt quædam illuſio, c. *Quidam, de renunc.* Clem. *Cùm illuſio, eod: tit.* & notat Card. in præalleg: *conſ.* 142. *n.* 5. dicens: (Si quam gratiam fecit Papa, quæ ſit conſummata, debet eam de facili revocare; eſt enim ſumma vilificatio dignitatis Apoſtolicæ & ſtatus Eccleſiaſtici, ut ex nulla rationabili cauſa fiant mutationes in officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, c. *Querimoniam, de jure patr.* & loquitur de revocatione facta motu proprio, & de plenitudine poteſtatis, ac ab eodem Principe, qui gratiam fecit, ut patet ex themate conſilii, & n. 1. prout & Bald: loquitur *d. conſ.* 327. *n.* 3. *verſ. Item Cæleſtinus, lib.* 1. Sed & Gemin: *conſ.* 36. incipien: *Quod collatio, n.* 2. (Non præſumitur (inquit) quòd Dominus Papa ita de facili revocet ea, quæ fecit, imò omnis diſpoſitio facta per eum contra ea quæ fecit, cenſetur ſubreptitia, & non valet, quia præſumitur circumventus contra ea, quæ leguntur, & notantur in c. Ex *parte, il primo, de offic. deleg.* & in c. *Cùm olim, de re judic. & infrà n.* 5. Non
61 præſumitur quis velle ſua judicia impugnare, notaretur enim talis de variatione, inconſtantia, & illuſione, quæ reprobatur à jure, maximè in omnibus eccleſiaſticis, fortiùs ergo in Papa.) Hæc Gemin. Unde Baldus in cap. 1, *n.* 1. *de natura feud.* arguit contra Cæleſtinum Papam, qui de mane conferebat gratiam, & de ſero auferebat, & alteri cõferebat. Cujus dictum refert Andreas Bonbat. *in ſuo conſ.* 1. *n.* 1. *vol.* 1. & conferunt quæ in propoſito notat Abb: *in conſ.* 41. incip. *Videndum eſt, n.* 4. *verſ. Item poteſt non immeritò attentari, lib.* 1.

62 Decimò, ſecundùm Card: *in præcit. conſ.* 142. *n.* 5. is qui acceptat officium, vel beneficium ſibi collatum, videtur per quaſi contractum ſe obligare ad illius adminiſtrationem, c. *Niſi de renunc.* & hæc eſt ratio cur beneficiatus non poſſit beneficium demittere ſine Superioris licentia, cap. *Admonet,* & c. *Quod in dubiis, eod: tit.* Talis ergo contractus non debet ſine cauſa diſſolvi, per ea, quæ notat Innoc: in c. *Quæ in Eccleſiarum, de Conſtitut.* nam & Princeps obligatur ad obſervantiam contractus per ſe initi cum ſubditis, c. 1. *de probat.* per quem textum ſic notant Cyn. & Bald: in l. *Digna vox, C. de legibus,* quod ergo debet in ſeipſo, tenetur & in aliis obſervare. Ita arguit Card: *ubi ſuprà,* & Alex: *d. conſ.* 216. *n.* 4. & 8. *lib.* 2.

63 Undecimò principaliter, officium, de quo agitur fuit officiali conceſſum in remunerationem laborum, quos diu ſuſtinuerat, ac jugiter ſuſtinere non deſiſtebat pro Sede Apoſtolica, ut patet ex verbis narrativis Papæ, ſuper quibus fundatur ejus intentio, ut plenè deducit Petr. de Anchar, *in conſ.* 295. incipien: *Pro clariori evidentia, n.* 7. ſed ita eſt, quod conceſſio in remunerationem non dicitur mera liberalitas, vel donatio propriè, ut tradit Bartol. *in proœm. c. Forum, num.* 14. *verſ. Prætereà probo per l. Sed ſi lege, §. Conſuluit, ff. de petit. hæred:* & l. *Aquileius,* & l. *Si pater, §. Si quis, ff. de donat.* & Canoniſtæ, præſertim Abb. *in rubr. infrà de donat,* per l. 1. ibi, & propter nullam aliam cauſam, *ff. eod:* ſed potiùs eſt debitum juſtitiæ, ut per Anchar. *loco citato,* ergo hujuſmodi conceſſio eſt omninò irrevocabilis, ut *d. §. Si quis,* & firmat Alex: *d. conſ.* 216 *n.* 2. & Pariſ. poſt alios *in conſ.* 11. incipien: *Caſtrum illud per Summum Pontificem, n.* 44. *& ſeq. lib.* 1. ob
64 quam rationem videmus, nec privilegium conceſſum à Principe propter benemerita poſſe revocari, ſicut non revocatur debitum naturale ſolutum, & reſpondit Oldr. *conſ.* 266. incipien. *Quod autem per revocationem nuper factam per Dominum Papam, n.* 7. & Alex: *loco proximè citato.* Sic etiam privilegium conceſſum Auditoribus Rotæ in remunerationem laborum eſſe irrevocabile, quia tranſivit in contractum, conſuluit Roman. *conſ.* 436. incip. *Quod indultum, n.* 14. *in fin. verſ. Septima principalis ratio,* quem refert, & ſequitur Petr. Rebuff. *ſuper concord. in præfat. ad rubr. de collat, ante fin. verſ. Item quando privilegium,* & in terminis officii conceſſi propter benemerita, dixit Rota *d.* 334. *num:* 1. *verſ. Et tanto magis, par.* 4. *diverſ.* poſt Bolognett. *conſ.* 3. *num:* 132. *uſq; ad num.* 137. &
65 *conſ.* 2. *à n.* 42. Quod adeò verum eſt, ut conceſſio à Principe facta propter benemerita, ſeu ex cauſa remunerationis revocari non poſſit, etiamſi ingratitudo superveniat, prout per d. l. *Si pater, §. Si quis, ff. de donat.* ſcripſit Alex: *d. conſ.* 216. *nu:* 2. & 3 poſt Bald: quem citat in l. *Si cum mihi, ff. de dolo,* & ſequitur Felin. in cap. 1. *num:* 10. *ver. Secunda diſpoſitio, ſuprà de reſcript.* Dec. *conſ.* 186. incip. *Pro tenui, n.* 4. Anton. Gabr. *lib.* 2. *reg.* 6. *in tit. de jure quæſit. non tollen.* & latiſſimè Tiraquell. in l. *Si unquam, num.* 13. *de revocat. donat.* ubi exemplificat in quadragintaquinque privilegiis.

66 Duodecimò, principaliter; Eſto Papa de plenitudine poteſtatis poſſit, ſi velit, quem officio, vel beneficio ſuo privare, etiam ſine cauſa, tamen ut verbis utar Præpoſiti in cap. *Per principalem, num.* 9. *verſ. Et retenta opinione gloſſæ* 9. *quæſt.* 3. Tenebitur mihi Papa ſi aufert à me beneficium meũ ſine juſta cauſa, de æquè bono providere, per ea, quæ notat Innoc. in cap. *Niſi cum pridem, de renunc.* Paul. de Caſtro in l. *Digna vox, C. de legibus.* Bald: poſt gloſſam in cap. 1. §. *Ad hæc, de pace juram. fir-*
67 *man. in uſibus feudorum.* Poteſtas enim Papæ intelligitur, ut omnia poſſit clave non errante, ut notat Baldus poſt gloſſam 2. in c. *Quanto,* & ibi communiter ſequuntur Doctores *de ſententia excommun.* Graviter enim erraret clavis Papæ, ſi ſine cauſa privaret me beneficio meo, & non daret mihi recompenſam.) Hactenus Præpoſitus, qui paulò ſuperius *n.* 7. (Non negamus, inquit, quin in foro conſcientiæ Papa peccet, ſi injuſtè me beneficio meo privet non datâ mihi recompensâ.) Idipſum plenè tradit Hippol. de Marſil. *in ſingul.* 634. *circa fin.* & Rebuff. *in praxi benefic. in tit. de non tollen. jus quæſit in gloſſ.* 5. *n.* 16. dicens: (Quando Papa tollit jus quæſitum alteri de plenitudine poteſtatis, tenetur illi de ſimili beneficio, vel de re æquivalenti, alioquin injuſtè agit, & tenebitur reddere rationem Deo optimo max.) Hæc ex illo. Et alios plurimos cumulat Carol. Tap. in l. *fin. ff. de conſt. Princip. c.* 9. *n.* 6. *par.* 2. Cujus rei extat memorabile exemplum apud Jo: Valer. *de differ. inter utrumq; forum, in ver. Electio,* differens, ubi refert Sixtum V. contuliſſe quamdam dignitatem cuidam nobili Doctori Cæſarauguſtano, & poſteà precibus Oratoris Regis Catholici, & in ejus gratiam abſtuliſſe dictam dignitatem à proviſo jam in Hiſpania agente, & cùm anceps eſſet Papa quonam modo hoc facere poſſet, conceſſit antidatam in favorem illius, in quem Rex Catholicus conferri cupiebat. Quod cùm prædictus Doctor Cæſarauguſtæ cognoviſſet, rediit citus Romam, cui poſteà alia Dignitas fuit data in re-

recompenſationem, & ſatisfactionem ablatæ. Et in Cantoribus Capellæ Pontificiæ idem Sixtus V. ſtatuit, ut gravi ægritudine, aut corporis, ſeu vocis imbecillitate, vel alio legitimo impedimento decenti, à Collegio amoveri nullatenus poſſint, niſi eis prius de æquivalenti recompenſa fuerit omnino proviſum, ut in ejus Conſtitutione 38. *In ſuprema, §.* 8. *in Bullar. tom.* 2. *pag.* 541. Ad hoc l. *Venditor, §. Si conſtat, ff. Commun: prædior:* l. *Si pendentes, §. Si quid cloacarum, ff. de uſufr.* l. *Si locus, §. fin. ff. Quemadmodum ſervit. amitt.* Per quæ jura dicunt Doctores, non poſſe Principem etiam de poteſtatis plenitudine ſine cauſa auferre rem privati, niſi data æquivalenti reſtauratione, ut per Alex: *conſ.* 190. incip. *Maturè digeſtis, n.* 2. & 3. *lib.* 2. & *conſ.* 151. *In cauſa, n.* 2. *verſ. Circa ſecundum, lib.* 6. Rolan: à Vall. *conſ.* 69. *in caſu præſenti per tot. maximè num:* 14. & *ſeqq. lib.* 2. Et quamvis hæc ardua ſit quæſtio, & utrinque ſit Doctorum caterva, tamen negativa opinio eſt communior, & rationabilior, teſte Fulgoſ. in d. l. *fin. C. Si contra jus, vel utilit. public.* & patet ex congeſtis ab Anton. Gabr. *in tit. de jure quæſit. non tollen. concl.* 1. *n.* 1. & eam amplectitur ſanctus Thomas *quodl:* 12. *art.* 24. *in fin.* dicens contrarias leges eſſe tyrannicas; & in propriis terminis officii latè conſuluit Bolognet. *conſ.* 3. *num:* 16.

68 Decimotertiò, & ultimò quatenus privatio officialis, & ſubſequens proviſio non eſſet nulla ex defectu poteſtatis, aut voluntatis, adhuc tamen impugnari poſſet ex defectu ſolemnitatis, quia ad privationem proceſſum fuit ſine citatione ipſius officialis. Explorati enim juris eſt etiam in beneficialibus requiri citationem, licèt procedatur de plenitudine poteſtatis, Clem: *Paſtoralis, circa fin. de re judic.* ubi redditur ratio, quia citatio eſt
69 ſpecies defenſionis, quæ à jure provenit naturali: Papa autem non eſt tantæ potentiæ, ut poſſit auferre defenſionem oppreſſo, & ita per illum textum dixit Roman: *conſ.* 521. incip. *Circa proximam, n.* 5. Ad idem textus in cap. 1. *ſuprà de cauſa poſſeſſ. & propriet.* & in l. *fin. C. de legibus,* & ibi notant gloſſ. Bald: & Paul. de Caſtr. Roman: *conſ.* 89. incip. *Quamvis copioſè, num.* 3. *verſ. Nec potuit etiam citatio tolli, lib.* 5. & ſaltem de poteſtate ordinaria nequit Papa non ſervata ſolemnitate juris, id eſt non citata parte, ad privationem procedere, alioquin actus eſt nullus. Ita enim reſultat nullitas ſententiæ Principis ex defectu citationis, ſicut & ſententiæ Ordinarii inferioris. Hic eſt caſus in d. l. *fin.* & in aliis juribus ſupracitatis: & probatur per locum à ſpeciali in c. *Cùm olim,* ubi id notant Imola, Abbas, & Felin: *ſuprà de re judic.* & tradit Roman: in *conſ.* 369. incip. *Circa primum, n.* 5. & 6. ubi Mandoſ. *in addit. litera C. in ver. Legitimatio,* plurimos citat concordantes. Et in terminis Generalis Humiliatorum amoti per Papam ex cauſa dementiæ ab officio Generalatus non prævia citatione tradit Petrus de Anchar. d. *conſ.* 188. *n.* 7. *verſ. Deponere autem Prælatum non citatum.*

70 Et retenta hac opinione non videntur obſtare jura, & fundamenta in contrarium adducta. Et primò non obſtat c. *Si Evangelica.* 55. *diſt.* Quoniam ille Diaconus, cui oculus à Presbytero fuit effoſſus, non erat in aliqua adminiſtratione poſitus, cujus ratione aliquos certos reditus perciperet, ut in hoc caſu; atque ita non habebat officiũ, ut patet ex dictis ſuprà *in prælud. n.* 32. ſed erat de quadam Collegiata Eccleſia, in qua plures erant Sacerdotes; & quia propter oculi amiſſionem in Presbyterum ordinari non poterat, idcircò ab Eccleſia amovetur, & alius in ejus locum ſubſtituitur, & ita ad illum textum reſpondet ad litteram Hoſt: *hic n.* 1. *in ver. Coadjutor,* Jo: Andr. in *eod. ver. n.* 1. & 2. & Butr. *in* 1. *notab.* Prætereà Diaconus ille promoveri non poterat non tantùm quia oculum amiſerat, ſed etiam quia Presbyterum ad tantam iracundiam provocaverat, ut ibi advertunt Archid: *n.* 3. Gemin: *n.* 4. & *Præpoſ. n.* 3.

71 Non obſtat ſecundum, videlicet c. *Si quis Abbas,* 18. *q.* 2. Quoniam ille textus loquitur de Abbatibus vitioſis ex cauſa damnabili, non autem de ſenio confectis, aut corpore vitiatis, ut patet ex illa littera in princ: & ibi: *Etiamſi omnis Congregatio vitiis ſuis conſentiens, &c.* & notat hic Jo: And. *n.* 1. Butr. *n.* 8. Guidopapa *in princ. verſ. Numquam Abbas,* Archid: in c. *fin. n.* 2. *de ſupplen. neglig. Prælat.* & Turrecrem: in c. *Scripſit, n.* 1. *q.* 1. *ad fin. verſ. Ad quartam de Abbati,* 7. *quæſt.* 1. & dictum eſt ſuprà *n.* 4.

Non obſtat tertium, quia leges illæ loquuntur de honore temporali, nos autem de honore ſpirituali, & perpetuo, & alia eſt ratio in ſæcularibus cauſis, alia in Divinis, c. *Non ita,* 2. *q.* 6. & c. *Celeritatem, in fin. de conſecr. diſt.* 3. Ita in ſpecie ad illa jura reſpondet Hugo in d. c. *Si quis Abbas,* 18. *q.* 2. & poſt eum Archid: in d. c. *fin. nu.* 2. *verſ. Ad hoc poteſt dici. de ſuppl. neglig. Prælat. lib.* 6. & Turrecr. *loc. cit. in reſp. ad* 1. & 2. *verſ. His habitis,* vel ſecundùm Archid: *ibidem verſ. Sed poſſet reſponderi,* illa l. *Si longius, ff. de judic.* loquitur in judice delegato, cujus juriſdictio de facili per Ordinarium judicem eum delegantem revocatur, cùm judicium ſolvatur vivente eo, qui juſſit judicare, ut l. *Iudicium,* & l. *Sed etſi ſenium, in fin. ff. eod.* & notatur in cap. *Super quæſtionum, §. Porrò,* in gloſſ. *in ver. Transfert, verſ. Dicas quod leges illæ, ſuprà de offic. deleg.* demum ut formaliter reſpondet Turrecrem. *ubi ſuprà:* Dictæ leges habent aliàs contrarias leges, in quibus cõtinetur, quòd propter furorem, vel cœcitatem ſupervenientem judex, vel Magiſtratus non debet removeri, ut *ff. de ſtatu homin.* l. *Qui furore,* & *ff. de poſtul.* l. 1. §. *Caſum,* & *ff. de judiciis,* l. *Cæcus.*

72 Non obſtat quartum fundamentum, nempe quòd amotio primi officialis, & proviſio ſecundi emanaverit à Summo Pontifice, qui in his, quæ ſunt juris poſitivi, & maximè in beneficialibus habet poteſtatem plenariam. Nam reſpondetur in Papa duplicẽ eſſe poteſtatẽ. Alia eſt ſuprema, & abſoluta, quam alio nomine appellamus plenitudinem poteſtatis, eamque ſic diffinit Baldus in l. 2. *n.* 45. *C. de ſervitut. & aqua;* plenitudo poteſtatis eſt arbitrii plenitudo nulli neceſſitati ſubjecta, nullisque juris publici regulis limitata: & ſecundùm hanc in beneficialibus juxta unam opinionem Papa abſolutè poteſt omnia, & ſola voluntas habetur pro ratione. Ita Gemin: *conſ.* 8. incip. *Super præmiſſis, num:* 6. & 7. quia pro libito ſuæ voluntatis poteſt in totum tollere jus poſitivum, ut idem Gemin: ait *conſil.* 53. *Pro reſponſione in princ. verſ. Quædam eſt poteſtas ſuprema,* & de hac ſpecie poteſtatis ſunt intelligenda, quæ in contrarium dicta ſunt ſuprà *num:* 25. De hac enim diſputare inſtar ſacrilegii obtinet, l. 2. *C. De crimin. ſacrileg.* cap. *Si quis ſuadente,* §. *Qui autem,*